

İŞÇİNİN SESİ

Karkêren hemû
welatan yekbin!

Yıl:8, Sayı:197-198
3 Mayıs 1982

İşçi sınıfından dalga dalga güven yayılıyor

Emine Engin

Dünyada çelişkilerin kızıştığı, patlayıcı madde-
denin hızla biriktiği
koşullarda, Türkiye'de faşizm,
kapitalizmin sorunlarını çöz-
mek için iki yıla yakındır
çabalıyor. Emperyalist zin-
cirin tümü bir zayıfla-
ma içindeyken, faşist dikta-
törlük zayıf bir halkayı güç-
lendireceğim diye uğraşiyor.
Faşizmin bu uğraşları altında,
ikinci 1 Mayıs'ı geçirdik.

Evet, 1 Mayıs'ta Türki-
ye'de kızıl bayraklarıyla, dev-
rimci belgileriyle fabrika fab-
rika işçi alayları, çocuk çocuk
gecekondlu emekçileri alanları
doldurmadı. Alanlar boş kal-
dı. Görünüm olarak durum
budur. Ama Marks'ın dediği
gibi, görünümle durumun
özünü her zaman doğru ve
tam yansıtabilseydi bilime
gerek kalmazdı.

Gerçekten de, bugün Tür-
kiye'de boş kalan 1 Mayıs
alanları işin özünü tam ve
doğru yansıtmıyor. Var olan
görünüm, yalnızca bazı küçük
burjuva kesimleri aldatabili-
yor. Özellikle küçük burjuva
aydınlar, boş meydanlara bak-
ıp, olduğu kadarıyla inanç-
larını, umutlarını da boşalt-
yorlar. Çünkü onların inanç
ve umutları işçi sınıfı gibi,
geleceğe sahip olmanın gü-
venini ve bilime dayanmanın
sağlamlığını içermiyor.

Bugün var olan durumu
yüzeysel görünüşüyle değer-
lendirmeyen işçi sınıfı ve
burjuvazidir.

İşçi sınıfımız, el uzatılan
tüm hakların nasıl kazanıldı-
ğını biliyor, nasıl budandığını
görüyor. Bu onun için tek bir
anlam taşıyor: Geçmişten çı-
kardığı derslerin de ışığında,
daha güçlü bir devrimci sava-
şım vermek, buna hazırlan-
mak ve bu kez, kazanmak.

İşçi sınıfımızın suskunluğu
bile bugün gerçekten bu an-
lamı taşımaktadır. Onun sus-
kun ama kararlı ve ne yaptığı-
nı bilen duruşu, burjuvaziye
korku, ağır baskı altında olan

geniş halk yığınlarına dalga
dalga güven yaymaktadır.
İşçi sınıfından kaynaklanan
gergin hava bir süredir tüm
ülkenin havasını derinden ve
yavaştan sıkıştırıyor.

Burjuvazi toplumda alttan
alta işleyen süreçleri görüyor,
yükselen nabızı duyuyor. Sınıf
savaşımını "yasakladı", alan-
ları süngü zoruyla boşalttı
ama hiç de rahat değildir.
Faşist cuntanın gafa varan
hırçınlıkları, anayasaya evet
deyip dememe sorunu, tutuk-
lamalar, karşılıklı tehditler
hep bunun yansımasıdır.

Burjuvazinin birbiriyle
bağlı iki sorunu vardır. Biri,
havanın gerilmesini durdur-
mak, en azından gideceği
yöne hakim olmaktır. Ötekisi
ise, gerilen havaıyla komünist
hareketi birbirinden uzaklaş-
tırmaya çalışmaktır.

Birincisi en iyi anayasa
konusunda yansıyor. Burju-
vazinin bir kesimi, getirilecek
anayasaya halkın karşı olaca-
ğını görüyor. Bari ipler elden
gitmesin diye referandumda
hayır demeyi bile düşünüyor.
Faşist yönetim ise, zaten
doğası gereği ve varlık nedeni
gereği, "bu son şansımızdır,
hiçbir risk alamayız" diye
burjuva muhaliflerine bile so-
panın ucunu gösteriyor.

Birinciyle yakından bağlı
ikincisi ise, burjuvazinin ko-
münistlere yönelik taktikle-
rinde yansıyor.

Bu taktiklerin bir yönü hep
kaba saldırı planlamak oldu.

Saldırısı yurtdışında da ör-
gütlenme konusunda Rauf Ta-
mer, eskiden, "kafası kızgın
Türklerin saldırısı" diye örtü
önermişti. Son olarak faşist
Evren, "İngiltere'de yayınlan-
nan bir kitap"dan söz ettikten
sonra "el deymedik yer bırak-
mayacağız" diyerek, aynı kaba
saldırı planını açık etti.

Derken, İngiltere'de hiçbir
etkinliği olmayan Türk İslam
Vakfı diye bir örgüt ortaya
çıktı. *İşçinin Sesi*'ne, İTİB'e
karşı bir bildiri yayınladı.
Fiyaskoyla sonuçlanan bir
yürüyüş için çağrı yaptığı
bildiride, bize, "Türklükten
fırar etmiş", "ideolojileri için
maske kullanmak gereği bile
duymayacak kadar pervasız-
laşmış bu kızıl emperyalizm
taktisyenleri" diye saldırıyor.
Herhalde, Evren'in deymek
için uzattığı "ilk el", Rauf
Tamer'in "kızgın Türkleri"-
nin ilk partisi şimdilik bunlar.
Söylemeye bile gerek yok ki,
bizim ellerimiz de armut top-
lamıyor.

Buraya kadar, burjuvazi-
nin taktiklerinin kaba saldırı
yönüne değindik. İnce saldırı
yönüne gelince. Burjuvazi in-
ce saldırıda hep gaf yaptı. Gaf
yapması akılsızlığından ya da
beceriksizliğinden çok, aczin-
den, üzerinde durduğu teme-
lin zayıflığındandır. İnce tak-
tikler, pahalı taktiklerdir. Bu
nedenle de daha çok büyük
emperyalist ülke burjuvazile-
rinin tekelindedir.

Evren Bursa nutkunda Yü-

rükoğlu yoldaşımızın kitabını
doğrudan ve düpedüz yalan
söyleyerek hedef aldıktan son-
ra Nazlı Ilıcak uyarı yapmıştı.
Böyle açıktan hedef almanın,
ince taktikler açısından bir
gaf olduğunu ince bir biçimde
hatırlatmıştı.

Bundan sonra Rauf Tamer,
bir gecede "komünizm tehli-
kesi"nden korkmaktan vaz-
geçti. Artık komünizm tehli-
kesi yoktur diye ilan etti. Bu
da taktik bir uyarıydı. Rauf
Tamer burjuvaziye, "artık
komünizm tehlikesi yoktur
havası vermek gerekir, yoksa
komünizm tehlikesini kendi
elimizle büyütürüz" demek
istiyordu.

Son olarak "iyi haber alan
kaynaklardan" öğrenildiğine
göre, tüm burjuva basınına el
altından bir uyarı yapılmıştır.
İşçinin Sesi'ne ilişkin hiçbir
haber yazılmaması, *İşçinin
Sesi*'nin adının ağza alınma-
ması konusunda kulaklar bü-
külmüştür.

Burjuvazinin ince taktik-
lerde böyle toparlanması aynı
zamanda kaba saldırının da
hazırlığıdır. Demek ki ko-
münist hareketin ideolojik
etkinliğinden, bu etkinliğin
ülkede yayılan gergin havayı
bir anda ateşleyebileceğinden
çok korkuyor. Hem adını
ağza alıp da etkinin yayılma-
sına yardım etmemeye, hem
de çok tehlikeli bir ideolojik
etkiyi ideolojik yollardan en-
gelleyememenin acziyle artık
fiziksel yok etme yolunu tut-
maya karar verdiler.

Burjuvazi korkuyor. 1 Ma-
yıs alanlarını boşalttı ama
dolusununun kabusunu gö-
rüyor. İşçi sınıfımız suskun
ama burjuvazinin önünde asıl-
maz bir duvar gibi duruyor.

İşimize bakalım, örgütü-
müzü, disiplinimizi güçlendi-
relim. Bu, boş alanlara bakıp
yüreğini boşaltan küçük bur-
juva psikolojisini örgüte ya-
naştırmamak demektir. Dev-
rimin de, komünist partisinin
de güvencesi işçi sınıfıdır.

Bütün ülkelerin
proleterleri birlesin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl 8, Sayı 197-198
3 Mayıs 1982

Masrafı: 50p ■ Yıllık abone: 15 pound ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Kanlı katliamların yanıtı cuntayı yıkmaktır

Değerli İşçinin Sesi,

Faşist cunta her geçen gün azgınlaşarak halkın üzerine yürümektedir. İşlediği kanlı cinayetleriyle halklarımızı yıldırırmaya çalışıyor. Faşist cuntanın bu kanlı katliamlara girişmesi onu yerle bir edecektir. Faşist generaller çetesinin bu baskılarına işçi sınıfımız, halkımız boyun eğmeyecektir.

Faşist cunta son olarak toplu cinayetlerinden birisini Diyarbakır cezaevinde işlemiştir. Faşist cuntanın Diyarbakır cezaevinde işlediği kanlı cinayet, devrimcilere karşı giriştiği bu katliam devrimcileri yıldırırmayacaktır. Bizler silahlarımızla, ideolojimize, hareketimize olan inancımızla faşist cuntaya karşı savaşaacağız. Menşeviklerin yaptığı gibi cunta kuyrukçuluğu yapmadan savaşaacağız.

Faşist generallere yalvarmakla faşist cunta yıkılmaz. Faşist cunta devrimle yıkılır. Menşeviklerin yaptıkları cunta kuyrukçuluğunu bolşevik çalışmamızla işçi sınıfımıza devrimci harekete sergileyelim. Düşmanın kuyrukçuluğunu yapan menşeviklere sesleniyoruz: Yalvarmakla, taviz dilenmekle cuntanın kanlı katliamları durdurulamaz. Böyle yaparak aksine faşist cuntayı güçlendiriyorsunuz.

Cuntayı devrimle yıkacağız! Selam olsun savaşınlara!

Faşizmi ininde geberteceğiz!

Ç. Zorlu
İsvec

İÇİNDEKİLER

İşçi sınıfından dalga dalga güven yayılıyor	1
Emine Engin	1
Okurlarımız yazıyor	2
İşçinin Sesi Anti-faşist Birleşik Direniş Cephesi'ne katıldı	3
İşçi Mizahı	3
TKP üye ve sempatizanlarına mektup	4
Anayasa nedir, ne değildir?	4
Jülide Kayacan	6
Türkiye'nin yazgısı devrimdir	6
Hatice Dağı	8
ÇEK-AL:	
Küçük burjuvazi üzerine	
Ali H. Karadağ	9
Cemile Çakmak	9
Lenin 112 yaşında	13
Zaradov yoldaşı	13
saygıyla anıyoruz	13
Faşizm bilincimizi ve yüreğimizi asla tutsak edemeyecektir	14
Mamaktan selam var	14
Buca cezaevinden faşizme karşı sloganlar yükseldi	15
Gerçek demokrasi devrimle kazanılır sosyalizmle yaşatılır	16
Anayasa savaşı ve reformizm	16
Serra Dersimli	16
Diyarbakır katliamına karşı protestolar yükseliyor	17
Menşeviklerin 23 Nisan eylemleri	17
Haydi işçi yoldaşlar	18
Devrimin de partinin de güvencesi işçilerdir	18

Halk düşmanlarının sonu böyle olacaktır

Değerli Yoldaşlar,
Türkiye'ye izne giden işçi arkadaşlar şöyle söylüyorlar:

"Geçen sene izne gittiğimizde Türkiye'yi çok suskun görmüştük. Yoksa bu Kenan Evren gerçekten Türkiye'yi kurtaracak mı diye düşünmüştük. Bu sene izne gittiğimizde hiç görülmemiş felaketlerle karşılaştık."

Anlattıklarına göre, Elbistan'ın köyleri her gün basılıyormuş. Baskınları yüzbaşı rütbesi takan bir binbaşı yönetiyormuş. Bu adam hep şöyle tehditler savuruyormuş:

"Bana Gavur Ali derler. Bende acıma yoktur. Komünizm düşmanım. Silahınız varsa, aranan saklıyorsanız çıkarın, sizleri diri diri yakarım."

Bu adam sonra köy halkını meydana topluyormuş. O anda helikopterlerden torba atıyorlarmış. Askerler torbalara ateş edip içindekileri öldürüyorlarmış. Gavur Ali ardından konuşma yapıp, "işte sizin devrimci liderleriniz, kim Atatürk'e karşı çıkarsa sonu böyle olur" diyormuş. İstiklal Marşı'nı söyleyip, 5-6 kişiyi tutuklayıp gidiyormuş.

Anlatılanların en güzel yönü şudur: Yine bir gece askerler köy baskınına giderlerken, köylüler Gavur Ali'yi ve ona gönüllü destek veren iki askeri öldürmüşler!

Server Kara
Hamburg

Cuntadan hesap sorulacaktır

Yoldaşlar,
Afşin'den izinden dönen demokrat bir kişinin anlattıkları

rını size anlatmak istiyorum.

Demokrat kişi köyünde faşist cunta köpeklerinin yaptıklarını içini çeke çeke, yumruğunu masaya vura vura şöyle anlattı:

"Akşam saat 24 sıralarında bir başçavuş altı jandarma bu köyü baskına gidiyorlar. Köyün biraz dışındaki bir evin kapısını hep beraber tekmeleyerek, kırıp içeri giriyorlar. Adam ve eşi uyuyorlarmış. Adam panik içinde 'ne var ne istiyorsunuz' dediğinde, jandarmalar adamı komaya sokmuşlar.

"Daha sonra başçavuş telsizle askeri yardım istiyor. Bu köyde ayaklandılar, askere karşı geldiler acele yetişin diyor.

"Olaydan haberi olmayan köylüler, gelen yardımın gücü ile sabaha karşı köy meydana topluyorlar. İbret olsun diye jandarma ilk evdeki adamı falakaya yatırıyor. Adam ne duruyorsunuz diye işkence altında, köylüye bağırduğunda, köylüde bir horurandanma başlaması üzerine tüm köylüyü Afşin, Maraş ve Adana'ya taşıyorlar. Köyün önemli bir kısmından kimse'nin günlerce haberi yok. Diğer adamın da hâlâ işkence altında olduğu halk arasında gizli gizli konuşuluyor.

"Ne oldu ne olmadı bilmiyorum. İznim bitti, Almanya'ya döndüm. Bu olayı görüp duyduktan sonra devrime, sosyalizme güvenim, inancım bin kat arttı."

Kahrolsun faşist cunta!
Cuntadan yaptıklarının hesabı sorulacaktır!

Devrimci selamlar.

Arif K
Hamburg

HABERLER

ANTI-FAŞİST GÜÇLERİN BİRLEŞİK DİRENİŞ CEPHESİ BAŞARILI OLSUN!

İşçinin Sesi Anti-Faşist Birleşik Direniş Cephesi'ne katıldı

Devrimci Yol, PKK, TEP ve SVP'in biraraya gelerek oluşturdukları Örgütlenme Komitesi, geçtiğimiz aylarda tüm devrimci, ilerici güçlere bir çağrı yayınlamıştı. *İşçinin Sesi*'ne de gönderilen çağrıda birliğin önemi vurgulanıyor ve devrimci hareketlere düşen görev şöyle dile getiriliyordu:

"Halklarımıza karşı azgın bir savaş ilanına, tüm tutuklamalara, işkence ve katliamlara rağmen bugün direnme devam etmektedir. Bir yılı aşkın bir süredir hapishanelerde, işkence tezgahlarında, idam sehpalarında, dağlarda dinmeyen direnme tomurcukları, geleceğin büyük fırtınalarının ilk habercisidir.

"Tarihin son derece önemli bir evresinden geçmekteyiz. İçinde yaşadığımız bu hazırlık döneminde tüm eksikliklerimizi tamamlamalı, devrimin temel hazırlıklarını yapmalı-

yız. İktidar sorununu çözecek, halklarımızı devrime götürecektir güçlü birlikler yaratmak zorundayız.

"... İşçilerin, köylülerin, Kürt emekçilerinin tüm anti-faşist halk yığınlarının birleşik devrimci gücünü örgütlemek, bu örgütlü devrimci gücü faşist generallerin karşısına dikmek, faşizm karşısında tek çözüm olan devrimi alternatif olarak yükseltmek zorundayız. Halklarımızın direnme ve cephe birliğini yaratmak şarttır."

Bundan sonra, çağrıda şu açıklama yapılıyordu:

"Bizler DEVRİMCİ YOL, PKK, TEP, SVP, tüm bu sorunlar üzerine tartıştık, Birleşik Direniş Cephesi'ni örgütlemek için ilk adımları attık. Cephenin gerçekleşmesi elbette bir anda olacak bir iş değildir. Birlik, son derece karmaşık

bir görev olduğundan, bunu gerçekleştirmek için bir "Örgütlenme Komitesi" oluşturuldu. Cephe kurulması için yapılması zorunlu görevleri yerine getirecek olan "Örgütlenme Komitesi" ve oluşturulan siyasal Platform, imza atanlar için bağlayıcıdır. Amacımız, bir an önce tüm devrimci, ilerici, yurtsever kişi ve kuruluşlara ulaşabilmektir. Bu nedenle attığımız adım bir son değil, ancak bir başlangıç sayılmalıdır."

"Faşizm karşısında tek çözüm olan devrimi alternatif olarak yükseltmek" gibi çok doğru ve güzel bir görevi yerine getirmeyi amaçlayan böyle bir cephe çağrısına, doğal olarak *İşçinin Sesi* kayıtsız kalmazdı. Zaman geçirmeden olumlu yanıtımızı gönderdik. Bir süre önce, Örgütlenme Komitesi'nden, *İşçinin Sesi*'ni de Komite'nin çalış-

malarına katılmaya çağıran yanıtı aldık. Ortak çalışmalarımızın başarılı olmasını yürekten istiyoruz.

Cephe çağrısını yanıtlayan mektubumuzda da yazmıştık, şimdi de yineleyelim:

"Türkiye jeopolitik konumu açısından çok önemli bir yer taşımaktadır. Bugün bu konumun avantajlarını halk düşmanı güçler, hem halklarımıza, hem kardeş halklara karşı kullanıyorlar. Hiç kuşkusuz, Türkiye'de devrim, yalnızca halklarımız açısından değil, tüm bölge için büyük yarar, emperyalist sisteme de büyük zarar getirecektir. Bu anlayışla, anti-faşist cephe girişiminin halklarımız ve tüm dünya halkları açısından yararlı sonuçlar doğurmasını diler, en içten dayanışma duygularımızı iletiriz."

İŞÇİ MİZAHİ

Tavır farkı

SBKP'nin yaptığı danışma toplantılarından birine Fidel Kastro, Enrico Berlinguer ve İ.Bilen çağrılı olarak katılır.

Toplantının yapıldığı salonda, bu kişilere ayrılan koltuklarda birer çivi vardır. Fidel yoldaş çiviye görür, alır, "sosyalizm kuruculuğunda kullanırım" diye gömleğinin cebine koyar, oturur. Berlinguer, çiviye elinin tersiyle iter oturur. İ.Bilen ise çiviye bakar, düşünür, "çiviye SBKP koyduğuna göre, bir bildiği vardır" der, oturur ve oturduğuyla yerinden fırlaması bir olur.

Keresteden anlayanlar...

Falanca kolordunun filanca topçu taburunda uzunlukları büyük bir doğrulukla kestirebilme yeteneği olan bir er varmış. Birgün Kenan Evren taburu teftişe gelmiş. Komutan, Evren'e taburdaki bu yetenekli erden bahsetmiş. Evren, "çağırın şu adamı" demiş. Er gelmiş. Evren sormuş:

"Oğlum, benim boyumun uzunluğu ne kadar?"

Er şöyle bir bakmış ve hemen cevabını vermiş:

"1,76m komutanım."

Evren şaşırarak, "Peki sen bu yeteneği nereden kazandın?"

"Çocukluğumdan beri babamın yanında çalıştığım için, komutanım."

"Babanın mesleği ne?"

"Kereste tüccarıdır."

E.G. Münih

Bazıları masal sever!

Bilen'in "Doğum Günü" masalı

"Kıyısında anamdan doğduğum gün, deniz güneşli miydi, fırtınalı mıydı? Bilmiyorum. Babam da kütüğe böyle birşey yazdırmamış." (İ.Bilen, Atılım, Mart 1982)

**İskandinavya'daki bir grup
TKP sempatizanı yoldaştan
gazetemize aşağıdaki mektup geldi.
Partimizi güçlendirici yönde
iyi sonuçlar vermesi dileğiyle,
mektubu aynen yayınlıyoruz.**

TKP üye ve sempatizanlarına mektup

Değerli yoldaşlar,
Biz aşağıda rumuz imzası bulunan İskandinavya'daki bir grup TKP sempatizanı, bir yıldır gerek *Anılm*'i gerekse *İşçinin Sesi*'ni didik didik ederek izlemekteyiz. *İşçinin Sesi*'nin *Anılm*'a getirdiği eleştiriler aramızda sert tartışmalara yol açmaktaydı. Bu tartışmalarda nice gecelerimizi harcadık. Fakat *TKP'nin Sesi*'nde yayınlanan "*İşçinin Sesi* Yandaşlarına" başlıklı tehdit kokan yazı aramızda bardağı taşıran son damla oldu. Toplandık ve gerek *Anılm*'a gerekse *İşçinin Sesi*'ne gönderilmek üzere bu mektubu yazdık.

Tüm TKP sempatizan ve üyelerine,
Yoldaşlar,
Partimizin gayrimişru yönetimine hakim olan oportünizm çok çamlar devirdi ve biz bu devrilen çamların hesabını artık kitleye veremez hale geldik. Oportünizm partimizi öyle bir hale getirdi ki partimizin bir sosyal demokrat parti mi, komünist partisi mi olduğunu kitleler bizden sormaya başladı.

Yıllardır işlenen günahların hesabını TKP'nin gayrimişru yönetimi partimiz tabanına vermek zorundadır:

1. Nedir bu Kemalizmden çektiğimiz? Neden Kemalizm tarihteki yerine doğru oturtulmuyor? Tarihin belli bir döneminde "ilerici" rol oynamış

bir burjuva ideolojisine ve bu ideolojinin takipçilerine niçin bel bağlanıyor? Bakın neler dendi Kemalizm için: "Gerçekten de generaller Kemalizmi savunduklarını söylüyorlar. Onlar örneğin laisizm düşmanlarına karşı çıkıyorlar. En azılı anti-komünizm çığırtkanlarından başka bir dil kullanıyor, açık anti-komünizm yapmıyor, anti-Sovyetizm yapmıyor. Yer yer, bağimsızlıktan söz edildiği bile oluyor. Üstelik, cuntayı destekleyen çevreler, ordu tabanındaki Kemalist geleneklerin yaşadığı olgusuna dayanıyorlar. Dahası, ordu üst yönetimleri genellikle resmen de olsa, Atatürkçülüğü savunuyorlar. Kuşkusuz ordunun iç yapısı, gelenekler, ordu yönetiminin böylesi bir konum içinde olmasını zorunlu kılıyor." (*Anılm*, 1 Ocak 1981). Yoldaşlar, TKP sempatizanınız deyip de böyle birşeyi nasıl kitlelere açıklayabiliriz? Bırakın bu faşist cuntaya karşı mücadele etmeyi, Kemalisttir deyip bir de övgüler düzmenin sonu nereye varır? Böyle bir suçun hesabı nasıl verilir biz bilemiyoruz.

Başka bir örnek: "... Hele özellikle günümüzde, Amerikancı cuntaya karşı ortak cephe de komünistler, Kemalistler ve dindar çevreler birlikte yer alabilirler ve almalıdırlar." (*Anılm*, 1 Eylül 1980, s.4)

Soruyoruz yoldaşlar, nerede bu Kemalistler? Gerçekten

hepimiz oturup dürüstçe şu soruya yanıt verelim: Türkiye'de, partimizin bel bağladığı, Kemalistler diye bir güç var mıdır? Bakın parti yönetiminin Kemalist diyerek bel bağladığı kişiler ne diyor: "Ermeni terörcüleri, Kürt ayrılıkçıları, Rum yeraltı örgütlerinin Güney Kıbrıs'ta işbirliği yaptıkları biliniyor. Amerikan yönetimi Yunan ve Yahudi lobilerinin etkisi altındadır. Ermeniler, Fransa'yı yönlendiriyorlar. Kürt ayrılıkçıları da Avrupa'nın büyük kentlerinde örgütlenmişlerdir. İster sağcı olsunlar ister solcu, ister faşist olsunlar ister komünist; bu örgütlerin dokusunda Türkiye'ye yönelik düşmanca istekler yatmaktadır." (İlhan Selçuk, *Cumhuriyet*, 3 Nisan 1982). Bunlarla mı yapacağız işbirliğini?

2. "Terörizm suçlaması"na karşı neden savunma ihtiyacı duyuyoruz? Eğer partimiz komünist partisi ise, elbette yapacağı eylemler devrimci eylemler olacaktır. Bunu burjuvazinin "terörizm" olarak nitelenmesi doğaldır. Hem de öyle bir korkuluyor ki "terörist" diye suçlanmaktan, bu suçlama "iğrenç" diye bile nitelenebiliyor: "TKP'nin eyleminin terörizm olmadığını herkes görüyor. Partimiz bildirileri, açıklamaları ile bu iğrenç yalanı kökünden çürüttü." ("*Yalanlar Çöküyor*", *Anılm*, 1 Temmuz 1981). Bu maskaralık nedir? Latin Amerikalı yoldaşlarımızdan Rod-

**Oportünizm partimizi
öyle bir hale getirdi ki
partimizin bir sosyal
demokrat parti mi
yoksa komünist partisi
mi olduğunu kitleler
bizden sormaya
başladı.
Gerçekler bile bu
yönetimin
Leninizmden ne kadar
uzak düştüğünü bize
göstermiyorsa,
zavallılığımızı hiçbir
şey, hiçbir mazeret
örtbas edemez.**

ney Arismendi, *World Marxist Review*'un Mayıs 1970 sayısına yazdığı bir yazıda (*Devrimci Komünist ve Devrimci Lider, Lenin*) Lenin'in konuya yaklaşımını şöyle anlatıyor:

"'Nereden Başlamalı?' makalesinde o (Lenin) tüm terörün ilkesel olarak mahkum edilmesi fikrini reddetti. Çünkü ona göre terör, askeri operasyonların bir çeşitliliği idi ve belli durumlarda haklı olarak uygulanabilir, hatta zorunlu olabilirdi. *Fakat önemli olan nokta* şudur ki terör, içinde bulunduğumuz zamanda, hiçbir şekilde arazideki ordunun bir operasyonu, bütün mücadele sistemine yakından bağlanmış ve bütünleşmiş bir operasyon olarak değil, hiçbir orduyla ilintisi olmayan, arasıra saldırının bir bağımsız biçimi olarak öneriliyor." (Lenin, *Toplu Yapılar*, İng. Basım, c.5, s.19) Başka deyişle devrimci bir durumda, bir halk ayaklanması sırasında, iç savaş veya kurtuluş savaşında terör, stratejinin bir parçasıdır."

Lenin'in terörizme ve oportünizme karşı tavrı, aynı yazının bir başka yerinde şöyle anlatılıyor:

"1. '...Bu savaşım, ezilen sınıfların kendilerini ezenlere karşı tüm şiddet kullanımını reddetme eğiliminde olan oportünizme karşı acımasız bir mücadele ile yakından bağlıydı.'

"2. '...Biz, terörizme karşı mücadeleyi, 1905 Aralığından çok önce başlayan yılların silahlı ayaklanma propagandası ile birleştirdik.'

"3. '...Devrimden dört yıl önce özellikle sokak gösterilerinde, kitlelerin kendilerini ezenlere karşı şiddet kullanımını destekledik... Dikkatimizi giderek daha fazla, polise ve orduya karşı güçlü ve sistemli kitle direnişini örgütlemeye, bu direniş yoluyla ordunun mümkün olduğu kadar büyük bir parçasını hükümete karşı mücadelesinde proletaryanın safına kazanmaya, köylülüğü ve orduyu bu mücadelede bilinçli bir yer almak üzere örgütlemeye topladık.' (Lenin, c.23, s.122-23)" (R. Arismendi, *World Marxist Review*, Mayıs 1970, s.50).

Terörizmi Leninist anlamda eleştirmek oportünizmdir. Terörizmi eleştireceğim diye burjuva mantığı ve ideolojisi kullanarak Leninist ilkelere sapmak ise teslimiyetçilik ve safkan oportünizmdir.

3. MHP davası niçin abartıldı? *Aulım*, 1 Haziran 1981 tarihli sayısında, "MHP davasını halkın malı yapmak için birlik" başlıklı yazıda bakın ne diyor: "Bu dava işi sınıfımızın, halkımızın, tüm ilerici güçlerin, yurtsever subayların yıllar boyu süren çetin savaşımının bir kazanımıdır. Bu yargılamaya aynı zamanda askersel yönetim içinde faşizm yanlılarıyla faşizme karşı olanların arasındaki çelişkiyi yansıtır." Bizce bu MHP davası, "çetin savaşımın kazanımı" değildir. Bu, iktidardaki faşizmin bir manevrasidir. "Askersel yönetim içinde faşizme karşı olanlar" konusunda ise şunu söylüyoruz: Faşizmin güvercinleri ile şahinleri arasında fark yoktur!

4. Derinden cam bir değil, iki değil!... "Ordunun yıpranması, içindeki faşist MHP yanlıları, Pentagon ajanları açığa çıkartılıp temizlenmeden önlenemez. 'Terörü önleyeceğim' vaadiyle erke gelen ordu, terörün ana kaynağı MHP yanlılarını CIA ajanlarını içinde barındırdıkça kaçınılmazlıkla halkın güvenini iyice yitirir. Ordunun saygınlığını korumanın somut çaresi, gerici, Amerikancı çıkarlarını ülkenin çıkarlarının önünde görenleri ordudan uzaklaştırmaktır." (*Aulım*, 1 Ağustos, 1981, s.7) "Ordunun yıpranmasının önlenmesi" derdi TKP yönetimine mi düştü? Karşınızdaki orduyu sosyalizmin ordusu mu sandınız, bu bir.... "MHP yanlılarıyla Pentagon ajanları" temizlenince ordunun sınıfsal niteliği mi değişecek, bu iki... "Ordunun saygınlığı"nı korumak adına, halkın gözünü boyamada burjuvaziyle yarışmı çıktınız, bu üç.... Komünistlerin görevi, burjuvazinin silahlı gücünü bölmek, parçalamak, yerle bir etmektir. *Aulım*'da bu konuda çıkan

her yazı Lenin'in kemiklerini sızlattıyor, bu dört...

5. Parti yönetimi Sovyetler Birliği'ne ve sosyalist ülkelere yöneltilen her eleştiriye "anti-Sovyetizm" damgasını vuruyor. Yönetim bu tutumun ardındaki mantığıyla, Brejnev yoldaşın 26. Parti Kongresi'nde defalarca üzerinde durduğu eleştiri-özeleştirilkesini çiğneyerek, aslında anti-Sovyetizmin ufkunu genişletiyor, onun eline silah veriyor.

6. Şu Polonya konusunda neler denmedi neler: Ne halkın askeri yönetimi sokaklarda alkışlamadığı, ne de Solidarnos'u yuhalamadığı kaldı. Şu bir gerçektir ki Polonya'da sosyalizm, gerçekleri saptırarak savunulamaz. Kaldı ki parti yönetimi Polonya'daki gelişmelerin en ufak bir analizini yapmamıştır. Bu konuda aydınlatıcı analiz getirilmediği sürece parti tabanı burjuva basınının karanlığına itiliyor demektir.

7. Faşist cuntanın lideri Kenan Evren, 4 Nisan 1982 tarihinde Bursa'da yaptığı konuşmada "Biz, işçilerimizi ve gençlerimizi maşa olarak kullanan, onları sokaklara döken, kötü ideolojilere alet ederek ellerine silah tutuşturan, teröre sürükleyen sendika liderlerini de mahkemeye verdik" derken, nasıl olur da TKP yönetimi, DİSK davasını 'askersel savcı' Takkeci'ye mal eder? Bu, ideolojisizliktir.

8. TKP MK bildirisinde diyor ki: "Washington, Türkiye'nin politikasında sağ duyuya dayalı kimi realist eğilimleri kırmak için, ordu ve cunta içindeki en gerici, Amerikancı güçleri, öğeleri, onlara destek verenleri güçlendirmeye çalışıyor." (19 Şubat 1981) Neredeymiş bu "sağ duyuya dayalı kimi realist eğilimler"? Ortaya çıksalar da herkes görsün! Sonra, ABD Amerikancı güçleri desteklemeyecek de ne yapacak?

Aynı bildiride şunlara da yer veriliyor: "69 Amerikan senatörü ulusal onurumuzu hiçe sayarak, kabaca işçilerimize karıştı." Burada "ulusal onurumuz" diye bir sözcük

kullanılıyor. Burjuvazinin "ulusal onur"unu savunmak, ona sahip çıkmak, Türkiye Komünist Partisi'ne mi düştü?

9. Faşizm tartışmasında *Aulım*'da şunları okuduk: "TKP Genel Sekreteri İsmail Bilen Yoldaş da skolastik bir tanım tartışmasına karşı kadroları uyarıyordu." (*Aulım*, 1 Temmuz 1981).

Düşüncenin, tartışmanın yasaklandığı, kitapların toplatıldığı (*Zayıf Halka* olayı) bir TKP'nin yönetimi komünist olamaz! Komünist olmayanın elinde Lenin, bir "köşe"dir, çerçevedir, dondurulmuş bir kalıptır.

Değerli yoldaşlar,

Bu mektup, partimiz oportünist yönetiminin işlediği bu günahların affedilmeyecek dereceye gelmesinin bir sonucu olarak ortaya çıktı.

Parti içerisinde demokratik işleyişin kalmaması, eleştiri-özeleştiril mekanizmasının askıya alınması, başka siyasetlere karşı ideolojik mücadelenin küfürden öteye geçmemesi, düşüncenin partiden tasfiyesi sonucu, bizler bu açık tavrı aldık.

Yoldaşlar,

Gerçekler bile bu yönetim Leninizmden ne kadar uzak düştüğünü bize göstermiyorsa, zavallılığımızı hiçbir şey, hiçbir mazeret örtbas edemez. Biz, gerçekleri ve bu yönetimin oportünist çizgisinin Türkiye işçi sınıfına, emekçi halkların mücadelesine getirdiği yıkımı görüyoruz. Biz, TKP tabanı, koyun sürüsü değiliz!

İşçiler, TKP üyeleri ve sempatanları,

Haydi oportünizmi mahkum ve Bizans'ı yerlebir edelim!

Yaşasın Leninizm, kahrolsun oportünizm!

TKP oportünizmin elinde kalmayacaktır!

Yaşasın TKP!

İskandinavya, 15.4.1982.

A.Halicioğlu
M.Karakuşçular
C.Solmaz
A.Subaşı
T.Pehlivan

Anayasa nedir – ne değildir

Jülide Kayacan

Faşist cunta 12 Eylül 1980' den beri yaşamın her alanında çıkardığı, herbiri monolitik toplum ve devlete ulaşmayı hedefleyen gerici yasalarını anayasasıyla sistemleştirme çabalarını sürdürüyor.

Burjuvazinin çeşitli kolları gerici anayasayı "tartışıyor". "Hür teşebbüs"ü temsil eden kuruluşlar gazetelerde itişekakışa görüşlerini açıkladılar. (Milliyet, 20 Nisan 1982). Öte yandan Milliyet, "müteahhit, fabrikatör ve sanayici"leri de kattığı anketine "kamuoyu şimdiden yeni anayasaya sahiplenmiş görünmektedir" gibi bir yorum da ekleyerek kamuoyu yaratmaya, cuntanın anayasasını pazarlamaya çalışıyor. (Milliyet, 24 Nisan 1982).

Yürükoğlu yoldaşımız, 21 Aralık 1981 tarihli *İşçinin Sesi*'nde günün görevinin, "gerici anayasaya karşı demokratik anayasa kavgası" olduğunu ve bunun da "kim-senin kaçamayacağı bir ana-savaşım odağı" olduğunu belirtmişti. Aradan geçen dört ayı aşkın süre bu gerçeği yasa da iyice açığa çıkardı.

Anti - demokratik uygulamalara karşı olan kesimler içinden yeni görüşler ortaya atıldı. Bir takım genel doğruların yanı sıra, bazı yanlış düşünceler de ortaya çıktı. Ortaya çıkmış, ileride de çıkabilecek yanlış görüşlerin bunalıklığa yol açmaması için anayasanın ne olup ne olmadığına bakmakta yarar vardır.

Anayasanın tarihsel anlamı

Yasaların yasası olan anayasa, halkın temsilcilerinin, devletin yasama ve yönetimine katılması üstüne yasa anlamına gelir.

Tarihsel olarak anayasanın anlamı, bir hükümdarın mutlak hakimiyeti demek olan otokrasinin (mutlakiyet) yıkılması ve halka, yasama, hükümet görevlilerini denet-

leme, devlet gelirlerinin toplama ve harcamalarını denetlemesi için kendi temsilcilerini seçme hakkının verilmesidir.

Anayasanın sınıfsal özü

Anayasa ne demektir? Anayasa olduğu zaman, ezilen halk için, anayasa olmadığından daha fazla "özgürlük" ve daha iyi yaşam koşulları mı vardır?

Lenin, 3 Haziran 1907 darbesi ile kurulan Üçüncü Duma için anayasal sistemin bir düzemesi olduğunu söyleyen Sosyalist-Devrimcileri eleştirirken, bu soruları soruyor ve yanıtını da çok açık veriyor:

"Hayır, bunu yalnızca vulgar demokratlar düşünür. Anayasanın özü şudur ki, genelde devletin temel yasaları, seçimleri ve temsili kurumların yetkilerini düzenleyen yasalar vb, sınıf savaşı içindeki güçlerin gerçek ilişkisini dile getirir." (Lenin, c.15, s.336-337)

Sınıf savaşı içindeki güçlerin gerçek ilişkisinin yanı sıra zaferler ve yenilgiler yoluyla elde edilen savaşım sonuçları da anayasada yansır. Örneğin, "Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yerleşmiş anayasalar bir yanda feodalizm ve mutlakiyet ile, öte yanda burjuvazi, köylülük ve işçiler arasındaki uzun ve zorlu sınıf savaşımının sonucuydu. Yazılı ya da yazılı olmayan anayasalar, ..., güçlülük kazanılmış yeninin eski üzerindeki bir dizi zaferi ve eskinin yeni üzerine yüklediği bir dizi yenilgi yoluyla elde edilen, savaşımın sonuçlarının kaydıdır yalnızca." (Lenin, c.18, s.564)

Şu halde, anayasa özünde, ülkedeki sınıf savaşını, vardığı aşamayı ve sonuçlarını ve bu savaşta çeşitli güçlerin yer alımını, çeşitli ve sınıf katmanlarının arasındaki bağı yansıtır.

Eğer bir anayasa özünde sınıf savaşındaki çeşitli güçlerin arasındaki yaşamda var olan gerçek ilişkiyi yansıtıyorsa bu anayasa sınıf ana-

yasasıdır. Yasa ve gerçeğin birbirinden ayrıldığı bir anayasa düzmedir. Bu ikisi çakışıyorsa, birbiriyle uyumluysa, böyle bir anayasa düzmece değildir, sınıf anayasasıdır.

Lenin Rusya'da anayasanın, Üçüncü Duma döneminde Birinci ve İkinci Duma dönemlerinden daha az düzmece olduğunu belirterek şöyle diyor:

"Eğer bu sonuç öfkenizi kabartıyorsa Bay 'Sosyalist-Devrimciler', bunun nedeni şudur: Siz bir anayasanın ne olduğunu anlamıyorsunuz ve düzmece bir anayasa ile sınıf anayasasının farkını seçemiyorsunuz. Bir anayasa Karayüz toprak beylerinin olabilir ve gerici bir anayasa olabilir ama gene de bazı "liberal" anayasalardan daha az düzmece olabilir." (Lenin, c.15, s.336-37)

Şu halde bir anayasanın gericiliğine bakıp düzmece olduğunu söylemek yanlıştır. Sınıf savaşındaki güçlerin gerçek bağı yansıtıp yansıtmadığına bakmak gerekir. Bunun tersi bir bakış, gerici anayasaları düzmece, liberal anayasaları düzmece olmayan, "gerçek" anayasa olarak değerlendirmek, anayasayı sınıf savaşımının yeni bir biçimi, yeni bir alanı olarak değerlendirmemektir. Lenin'in deyişiyle "liberal profesörlerin" yaptığı bir anayasayı, "yasallık", "hukuk ve nizam" gibi "soyut nimetler" olarak değerlendirmektir.

"Gerçekte otokrazi (mutlakiyet — İ.S.), anayasal monarşi (meşrutiyet — İ.S.) ve cumhuriyet yalnızca sınıf savaşının değişik biçimleridir ve tarihin diyalektiği öyledir ki bu biçimlerin herbiri kendi sınıf içeriğinin gelişmesinin değişik aşamalarından geçer ve bir biçimden diğerine geçiş (kendi içinde) eski sömürücü sınıfın yeni kabuk altında egemenliğini ortadan kaldırmaz." (Lenin, c.15, s.336-337)

Sömürülen sınıflar açısından yapılması gereken sömürücüler ne biçim bir kabağa bürünürlerse bürünsünler, sı-

nıf savaşını yükseltmektir.

Yürükoğlu yoldaşımız bugün ülkemizdeki anayasa kavgasına ilişkin şöyle yazmıştı:

"Bir takım iğrenç liberal yazarlar, 'gerici yönler de taşısa, anayasalı bir sivil yönetim, anayasasız bir askersel yönetimden iyidir' diyerek şimdiden 'evet'çiliğin hazırlığını yapıyorlar. Halka referandumda 'hayır' dedirtmek için bu tutumu sergilemek gerekiyor." (İşçinin Sesi, 21 Aralık 1981, sayı:181-182)

Anayasadaki hakların garantisi

Anayasa özünde sınıf savaşındaki güçlerin gerçek bağı yansıtır dedik. Öte yandan sınıf savaşının yükselmesi ile özellikle devrimci durum koşullarında anayasada olmayan haklar yaşamda varolabilir. İşçi sınıfımızın 1976 yılında 1 Mayıs'ta alanlara çıkması buna en güzel örnektir. Yasalarda olmayan bu hakkını işçi sınıfımız savaşımıyla, bileğinin gücüyle almış ve sürdürmüştür ta ki *İşçinin Sesi*'nin "dönüm noktası olacaktır" dediği 1 Mayıs 1980'e dek. 14 Nisan 1980 tarihli *İşçinin Sesi* şöyle yazmıştı:

"Bugün Türkiye'de sınıf savaşı öyle bir noktaya geldi ki, nasıl geçerse geçsin, 1 Mayıs 1980 toplumsal yaşamda çok önemli bir dönemecek olacaktır. Geçmiş 1 Mayıs'larla kıyaslanamayacak bir etkisi olacaktır. Ekonomik çöküntü tarihin görmediği bir düzeye çıktı. Devrimci durum, yığın hareketliliği dahil, iyice olunlaştı. Zorbalık iyice halkı üstüne köktü. 1 Mayıs 1980' de işçi sınıfımız birleşik gücünü düşmana gösterebilirse devrim savaşımı büyük bir canlılık kazanacak, büyük bir atılım yapacak, pek çok zulüm tedbirini yırtıp atacaktır. Gösteremez de 1 Mayıs burjuvazinin taktik bir utkusuyla kapanırsa, gerici cephenin cesareti ve dolayısıyla faşist uygulamalar artacak, işçi sınıfında ve emekçilerde moral yorgunluk ve geçici de olsa bir durulma ortaya çıkaracaktır.

"Ülkenin nesnel ortamı böyledir, 1 Mayıs'da geri çekilmiş taktiğine uygun değildir."

Öyle de oldu. Burjuvazinin taktik utkusuyla kapanan 1 Mayıs 1980 bir dönüm noktası oldu, ardından burjuvazi saldırısını yoğunlaştırdı, faşist uygulamalarını arttırdı, giderek kuşa çevirdiği anayasasını dört ay gibi bir süre sonra, 12 Eylül 1980'de faşizmi getirerek hepten ortadan kaldırdı. Tüm bu gelişmeler, "anayasadaki hakların garantisidir?" sorusunu yanıtlıyor. Gerek anayasada yazılı, gerekse yaşamda kazanılmış, anayasayı aşan hakların tek gerçek garantisi bu hakların bilincinde olan ve bu hakları kazanabilmiş halk sınıflarının gücüdür.

Lenin şöyle diyor:

"Bir anayasa nedir? Halkın haklarının kaydedildiği bir kağıt sayfası. Bu hakların gerçekten tanındığının garantisidir? O (garanti — I.S.) haklarının farkına varmış ve onları kazanabilmiş halk sınıflarının gücünde yatar. Sözlerin bizi aldatmasına izin vermeyelim — O, burjuva demokrasisinin gevezelerine yaraşır — bir an unutmayalım ki o *güç yalnızca* savaşımında zaferle kanıtlanır, ve biz tam zaferi başarmış olmaktan henüz uzacağız. Güzel sözlerle inanmayalım, çünkü açık savaşımın sürdüğü, tüm sözlerin ve vaatlerin anında eylemde denendiği, bir anayasasının sözlerinin, manifestolarının, ve vaatlerinin halkı *kandırmak*, güçlerini zayıflatmak, ve safalarını dağıtmak ve onu silahsızlanmaya ikna etmek için kullanıldığı dönemleri yaşıyoruz. Bu vaatlerden başka hiçbir şey daha asılsız olamaz, ve gururla söyleyebiliriz ki, Rusya proletaryası hem kaba güce ve hem de liberal-anayasal riyakarlıklara savaşım için olgunlaşmıştır." (Lenin, c.9, s.461-462)

Görüldüğü gibi Lenin anayasaya girecek hakların da, kağıda geçmiş hakların garantisidir de işçilerin, emekçi halk yığınlarının savaşımında bu savaşımındaki gücünde yatar diyor. Anayasayı Kara-Yüzler gibi, Oktobristler gibi gericiiler de yapsa, liberal burjuvazi de yapsa bu değişmez. Liberal burjuvazinin,

eski toplumun güçlerinden kopardığı ödünler, kazandığı zaferler bile liberal burjuvazinin "ilericiliğini" ya da toplumun "ilerici güçlerinden" olduğunu göstermez. Liberal burjuvazinin zaferlerinin ölçüsünü belirleyen bile, toplumun gerçek ilerici güçlerinin, işçilerin, geniş halk yığınlarının sınıf kavgası ve kazandıkları zaferlerdir.

"Rusya'da acil soru şu: anayasa nedir?

"Bir anayasa, eski toplumun tarihsel güçleri (asilza delik, serf-sahipliği, feodal ve mutlakiyetçi) ve liberal burjuvazi arasındaki bir pazarlıktır. Bu pazarlığın gerçek koşulları, ve eski düzenin verdiği ödünlerin ya da liberal burjuvazinin kazandığı zaferlerin ölçüsü, demokratların, geniş halk yığınlarının (ana olarak işçiler) eskinin güçleri üzerinde kazandıkları zaferlere bağlı olacaktır." (Lenin, c.18, s.503-504)

Anayasayı yapan güçler

Şimdi de anayasa konusunda ortaya çıkmış birkaç yanlış görüşe değinelim.

Yanlış görüşlerden *birincisi* "anayasaları ilerici güçler yapar, gerici güçler ise yıkarlar ancak" ve *ikincisi* de buna bağlı olarak "o nedenle, yapılan anayasaların bir sonraki si bir öncekinden ileri olmuştur" görüşüdür.

Bir kere baştan beri Lenin'den verdiğimiz alıntılarda da çok açık görülüyor ki anayasaları yapan her zaman toplumdaki egemen sınıflar olmuştur. Bunun tersini düşünmek Marksizmin devlet teorisine, bilime terstir. Devlet egemen sınıfın diktatörlük aygıtı, "anayasa, devletin örgütlenme biçiminin belgesidir". (İşçinin Sesi, 21 Aralık 1981, sayı:181-182)

Kapitalizm koşullarında burjuva devletin örgütlenme biçiminin belgesini ilerici güçlerin (ki bunlar başta işçi sınıfı olmak üzere geniş halk yığınlarıdır) yaptığını söylemek, ya devletin sınıflarüstü olduğunu varsaymak ya da özel mülkiyetin kutsallığını kabullenmektir. Bu, sömürüyü temel aldığı için özü anti-demokratik olan anayasayı

toplumun demokratik güçlerine maletmektir. Eğer ilerici güçlerden kastedilen liberal burjuvazi ise, bu da burjuvazinin bir kolunu öteki kollarına karşı aklamaktır. Leninci anlayışta liberal burjuvazinin anayasa pazarlığında kazandığı zaferlerin bile işçilerin, emekçi halk yığınlarının zaferlerine bağlı olduğunu gördük.

Anayasanın tarihsel olarak ortaya çıkışı ve giderek burjuvazi için daha geniş hakların verilmesi, doğrudan kapitalizmin gelişmesi, burjuvazinin güçlenmesiyle bağlıdır. Burjuva demokrasisi içinde işçi sınıfına, emekçi halka tanınan haklara gelince:

"Burjuvazinin demokrasisi, kendisinin rahat dönemlerinde, diktatörlüğünü, işçi sınıfına ve emekçilere tanıdığı göstermelik haklarla gizleyen bir örtüden başka bir şey değildir. Kapitalist sömürü ilişkileri temelinde, en 'güzel' burjuva demokrasisi bile eşit olmayanlar arasında bir yarışır. Burjuvazinin başı sıkışınca ise, bu eşitsiz yarışa da son verir." (İşçinin Sesi, 12 Nisan 1982, sayı:194)

Bu söylediklerimizi burjuvazi kendi ağzıyla da doğruluyor. Burjuva demokrasisinin yaşandığı İngiltere'de bakanlardan Norman Tebbit hükümete sendikaların haklarının kısıtlanmasını öngören bir yasa tasarısı sundu. Maden İşçileri Sendikası'nın ulusal çapta sekreteri olan Arthur Scargill'in bu yasa tasarısına karşı yaptığı grev tehdidi üzerine bir İngiliz gazetesi şöyle yazıyor:

"... Yasaya karar veren Parlamentodur. Arthur Scargill değil.

"Bay Tebbit sendikaları davranışlarından dolayı daha sorumlu yapması için ulusun yüklediği görev ve otoriteye sahiptir.

"Madencilere büyük saygı duyuluyor.

"Ancak, onlar ya da işçilerin herhangi bir gurubunun, hükümetin siyasetine karar vermelerine izin verilirse demokrasi ölüyor." (The Sun, 16 Mart 1982)

Anayasaların gelişmesinin kapitalizmin gelişmesi ile doğrudan bağlı ve "anayasaların

bir sonrakinin bir öncekinden ileri olduğu" gibi bir genellemenin yanlışlığı konusunda da Lenin'den bir alıntı yapıp geçelim:

"... Kapitalizmin gelişmesi ve burjuvazinin gücünün artması vb. nedeniyle, temsili kurumları ulusal çapta açmak gerekli oldu. 1905'in devrimci savaşımı özellikle, ilk tüm-Rusya temsili kurumunu kimin ve nasıl kuracağı konusu etrafında keskinleşti. Aralık yenilgisi bu sorunu eski monarşiden yana çözümledi ve bu koşullarda anayasa Kara-Yüz ve Oktobristten başka birşey olamazdı." (Lenin, c.15, s.336-37)

Anayasal haklar kapitalizmin gelişmesiyle paralel olarak giderek gelişmişse de sınıf savaşımındaki yenilgilere, kapitalizmin bunalımlarına bağlı olarak gerici anayasalarla da işçi sınıfı ve emekçilerin hakları budanmıştır.

Gericici güçlerin anayasaları yalnızca yıkmadığını, anayasa hem de sınıf anayasası yapabileceğini, yaptığını gördükten sonra, "anayasaları gerici güçler yıkarlar ancak" yanlışına bir başka açıdan yanaşalım.

İşçi sınıfı iktidara geldiğinde burjuvazinin devletini parçalayacak, onun örgütlenme biçiminin belgesini de yırtacaktır. Ne denli demokratik olursa olsun özel mülkiyetin kutsallığını temel aldığı için özünde anti-demokratik olan burjuva anayasasının yerine sömürünün ortadan kaldırılmasını temel alan kendi anayasasını koyacaktır. İşçi sınıfı bunu en devrimci sınıf olduğu, çağımızda demokrasinin sahibi kendisi olduğu için yapacaktır.

Ülkemizde bugün, işçi sınıfının önünde faşist cuntanın gerici anayasasına karşı gerçek demokratik anayasa için savaş görevi duruyor. İşçi sınıfımız bir yandan anayasa konusunda yaratılmaya çalışılan bulanıklığa karşı öte yandan liberal burjuvaların ya da oportünistlerin kırılmış anayasa propagandalarına karşı savaşacaktır. Halkımızın demokratik özlemlerinin tek tutarlı savunucusu olduğunu yaşamda, savaşın içinde kanıtlayacaktır.

Türkiy 'nin yazgısı d vrimdir

Hatice Dağılı

Faşizm altında yaşadığımız iki yıl, Türkiye'de kapitalizmin bunalımının geçici çözümünün bile, pratikte olası olmadığını işçi sınıfımıza ve halkımıza somut kanıtladı.

TKP II. Leninciler Konferansı Kararları'nda şöyle deniyordu:

"Faşizm teorik olarak toplumsal bunalımı çözebilir ama pratikte baktığımız zaman 'çözemeyecektir' diyoruz. Bu da bilimseldir. Çeşitli verilerin hangi yöne işleyeceğini hesaba katarak daha yakın olasılığın saptanmasıdır. Cuntanın kullanabileceği belli kozların varlığına karşın pratikte finans-kapitalin isteği kursağında kalacaktır." (Konferans Kararları, s.29)

Faşist diktatörlük bunalımı çözme şansını gerçekleştirmek için her yolu denedi, denemeye devam ediyor. Çıkarılan gerici faşist yasalarla merkezi bürokratik yapı pekiştirildi. Büyük mülkiyet güçlendirildi ve dışa açılma, dünya pazarlarında yer kapma savaşını hızlandıracak önlemler alındı.

En güçlü tekel guruplarının elindeki sermaye büyüdü. Onlarla yarışamayanlar ya büyüklere katıldı, ya da eridi gitti. Sermaye gurupları arasındaki bu elenme başdöndürücü bir hızla gerçekleşti ve Danışma Meclisi tartışmalarında bile "vahşi yasa" olarak adlandırıldı. Örneğin Danışma Meclisi'nin bir üyesi bütçe görüşmelerinde şöyle diyordu:

"Burada orman yasası egemendir. İflas eden şirketlerin sayısı binleri bulmaktadır. Tekelleşmeye gidilmekte, serbest piyasa adı kalkanı ardında vahşi yasa uygulanmaktadır." (Milliyet, 24 Ocak 1982)

Bu "vahşi yasa"nın işleyişinin bir parçası olarak bankalar ve banker kuruluşları ortalığı kapladı.

Bu arada, özellikle yurtdışındaki işçi dövizlerine el koymak için dev kampanyalar örgütlendi. Milli Güvenlik

Kurulu İhtisas Komisyonu'nun hazırladığı bir raporda, yurtdışındaki işçilerin "15 milyar Markı"na el koymak için "işçi tasarrufları devletin geniş kapsamlı ve kalıcı desteği altında planlı yatırımlara yönlendirilmelidir" deniliyor. (Milliyet, 27 Mart 1982).

İşçi düşmanı burjuvazinin faşist cuntasının şovenizmi körükleyerek, "devlet baba" pozunda yurtdışındaki işçilerin biriktirdiği üç-beş kuruşu el koymak için çırpınması da Türkiye'de kapitalizmi bunalımdan çıkaramayacaktır.

Örneğin işsizlik olağanüstü boyutlara ulaştı. Devletin resmi rakamlarına göre şu anda arada da iş bulamayacak iki milyon 732 bin işsiz vardır. Buna daha önce işçi olup şu anda işsiz kalan 1 milyon 100 bin kişi eklendi.

Faşist cuntanın önlemlerinin geneliyle sonuçsuz kaldığı, üretimin düzeyinden de bellidir. Türkiye'nin ihracatında birinci sırayı alan pamuk üretimi bile 1981'de 470 bin tona düştü. 1974'de üretimin 600 bin ton olduğu söyleniyor. (Tercüman, 23 Nisan 1982) Neden olarak tohumların bozulması gösteriliyor!

Faşist cuntanın bunalımı "çözmek" için aldığı önlemler sonucunda bunalımın tüm yükü, işçi sınıfının ve halkımızın omuzlarına daha da ağırlaşarak bindi. Bunu gerici ve sarı sendika temsilcileri bile görüyorlar. Bunlar kaynayan kazanın buharını biraz olsun boşaltmak, taban tutabilmek amacıyla bu sorunlara değinmek zorunda kalıyorlar.

Örneğin Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikası'nın 18-19 Şubat günlerinde düzenlediği bir seminerde söylenenler kaynayan kazandan korkunun izlerini çok güzel taşıyor. Seminerde şöyle deniliyor:

"24 Ocak politikasının yarınki Türkiye'ye havale ettiği çok ciddi bir mesele de ekonomimizde görülen tekelleşme eğilimidir. Binden fazla işçi çalıştıran büyük işletmele-

rin ekonomimizdeki ağırlığı gittikçe artmaktadır. Oniki Eylül hareketi sınıf kavgasını, totaliter rejim kurma teşebbüsünü önlemek için gerçekleştirildiği halde 24 Ocak politikasının sosyal sonuçları Türkiye'deki sınıf tezatlarını çok köklü bir şekilde hızlandırmaktadır."

Gerçekten de öyledir! Türkiye işçi sınıfının yaşam koşulları faşist cuntanın erki altında olağanüstü kötüleşti. Bugünkü asgari ücretle tek bir insanın gıda ihtiyacını bile karşılayamayacağını sarı sendikacılar bile itiraf etmek zorunda kalıyor. (Günaydın, 5.2.1982) Bunu söylerken yarım-ağız, yarı-gönüllü öneriler yapıyorlar:

"Asgari ücret ihtiyaca cevap veremez durumdadır. Mevcut asgari ücretle bir ailenin geçinmesi imkansızdır. Bir gecekondu kirası dahi olmayan asgari ücret, yeniden tespit edilmeli, vergiden muaf tutulmalıdır." (Tercüman, 18 Mart 1982)

Türk-İş'in faşist hükümetteki Bakanı Sadık Şide ise derinleşen toplumsal bunalım üstüne şunları söylüyor:

"Yüksek Hakemler Kurulu'nun ölçüleri yetersiz, çalışmaları ise son derece ağırdır. Zam oranları hesaplanırken, bir önceki yılın enflasyonu gözönüne alınıyor. Aslında satın alma gücünde büyük bir azalma vardır. Böyle olunca da düşük ücret alanların durumu hiçbir zaman korunamaz. Sonuç olarak sefalet ve refah her geçen gün uçlara kayıyor." (Tercüman, 27.1.1982)

Faşist hükümetteki bu gerici sendika ağasına bunları söyleten, işçi sınıfının tabanında kabaran öfkesidir. Gerici sendika yöneticileri ne kadar çabalarsa çabalasınlar bu öfkenin şiddetini azaltamayacaklardır. Farklı şeyler söylüyor görünseler de, bunların "asgari ücreti arttırmaya gerek yoktur, asgari ücret zaten geçinmek için değildir" diyen (Günaydın, 23.2.1982) finans-kapitalin sözcüleriyle aynı yolda yürüdüklerini işçi sınıfı

mız görüyor. Bu sendikacılar, işçi sınıfının, ekonomik savaş araçlarını ökseleri altında çiğneyen faşist erkin bekçileridir.

Bu faşist erk, işçi sınıfının en temel ekonomik haklarına saldırıyor. MGK'ya gönderilen bir tasarı, tüm üretim dallarında grevi yasaklamakta, kömür ve petrolü içeren tüm enerji dallarında, bankacılık alanında, noterlerde, turizm mevsiminde turistik oteller ve lokantalarda, taşımacılık hizmetlerinde, grev yaşağı getirmektedir. (Milliyet, 8 Mart 1982)

Cunta, ekonomik ve toplumsal bunalımı bastıramamış olmanın korkusuyla işçi sınıfının savaşımını yasaklar zinciriyle örmeye çalışıyor. Türkiye'de bunalımın yarattığı emek ve sermaye arasındaki derin çelişkinin yasak, baskı ve terörle siyasal plana çıkmasının önlenmesi *göreceli* bir durumdur. Savaşımın varlığı ise *mutlaktır*. Türkiye burjuvazisinin yarını güvence altında değildir. Karşısında faşizmi çiğneyecek, yasakları devrimle aşacak, işçi sınıfının gücü duruyor.

Faşizmin iki yıllık erki, TKP II. Leninciler Konferansı'nın değerlendirmelerini doğruluyor:

"Türkiye şiddetli bir siyasal bunalımın tohumlarını besliyor. Faşist cunta, bugünkü dünya koşullarında, Türkiye finans-kapitalinin dayandığı orta derecede gelişmiş, bağımlı yapı temelinde, ekonomik toplumsal bunalımı çözemeyecektir..., demagojiyle, şiddetle geçici süre devrim savaşını bastırabilse de, bu süre devrim güçleri için geçmişten ve bugünden ders çıkarma, derinden güç toplama ve bilinçlenme, siyasal bunalımın tohumlarını hızla yeşertme süreci olacaktır.

"Türkiye'de bunalım öylesine derindir ki, bunu ancak işçi sınıfımızın öncülüğünde ileri demokratik halk devrimi çözebilir. Türkiye'nin yazgısı devrimdir. Faşizm bu yolu tıkayamayacaktır." (Konferans Kararları, s.31)

Bütün ülkelerin
proleterleri birlesin!

korkün hemü
velatan vekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Devrimin de
partinin de
güvencesi işçilerdir!

Yıl:8, Sayı:197-198
3 Mayıs 1982

ÇEK - AL

*Küçük burjuvalar denizi bir ülkede, devrimin başarısı,
hem bağlaşıklık açısından, hem işçi sınıfını
küçük burjuva etkilenmelerden arı tutabilmek açısından,
küçük burjuvaziyi iyi tanımayı gerektiriyor.*

KÜÇÜK BURJUVAZİ ÜZERİNE

Ali H. Karadağ — Cemile Çakmak

Bu yazıda, bir sınıf olarak küçük burjuvazinin, gelişimi içinde kapitalist toplumdaki yerine, taşıdığı sınıfsal özelliklere ve proletarya ile ilişkisine kısaca bakacağız.

Gelişimi içinde küçük burjuvazi

Feodal toplumdaki küçük üreticinin, loncaların ve doğal ekonominin dar sınırlarını kırarak kapitalistleşmesi, kapitalist gelişmenin bilinen bir yoludur. Bu yol, kapitalizmin ilk gelişme döneminin özelliğidir. Burjuvazi kapitalizmin temel bir sınıfı olarak bir kez tarih sahnesine çıktıktan sonra geride kalan, treni kaçırın küçük üreticiler için aynı yoldan geçerek kapitalistleşme olanağı tarihsel olarak sınırlanmıştır.

Marks'ın dediği gibi, yeni burjuva sınıfı yalnızca feodal aristokrasiyi değil, küçük mülk sahiplerini, küçük üreticileri de yıkıma uğratarak yükselmiştir. Kapitalizm tam geliştiğinde artık, burjuvaziden ve proletaryadan ayrı, burjuva toplumunun tamamlayıcı bir parçası olarak kendini yenileyen yeni bir küçük burjuva sınıfı oluşmuştur.

Yaşamdaki bu değişimle bağlı olarak, Marks ve Engels, küçük burjuvaziye iki farklı çerçevede ele almaktadırlar. Biri,

feodal toplumun bağrında burjuvazinin doğuşu, ötekisi ise kapitalizm egemen olduktan sonra oluşan sınıfsal yapı çerçevesindedir.

Feodal toplumun çözülme sürecinde, feodaller ve serfler arasında küçük burjuva nitelikli bir orta sınıf oluşur. Bu orta sınıf, o zamanlar, geleceği olan bağımsız bir sınıftır. Geleceğe doğru evrim sınıfın kendi içindeki burjuvalaşma süreciyle gerçekleşir. Bu süreç bir ayrışma doğurur. Zamanla, küçük burjuvalar ve burjuvalar orta sınıf içinde birlikte yer alırlar. Bu nedenle, o zamanki küçük burjuvaziye alt orta sınıf da denmektedir.

Kapitalizm geliştikçe, feodal toplumun sınıf yapısını çatlatıp kendininkini yerleştirdikçe, orta sınıfın kendi içinde yürüyen ayrışma, iki ayrı sınıfa olmaya doğru ilerler. Bu ayrışmadan, bir yandan bağımsız bir sınıf olarak burjuvazi, öte yandan, artık öne geneliyle tıkanmış, kapitalizmin iki ana sınıfı arasına sıkışmış ayrı bir ara sınıf olarak küçük burjuvazi oluşur ve burjuva toplumunun tamamlayıcı bir parçası olarak biçimlenir.

Manifesto'da Marks ve Engels bunu şöyle dile getiriyorlar:

"Modern uygarlığın tam geliştiği ülkelerde, proletarya ve burjuvazi ara-

sında sallanan ve burjuva toplumunun tamamlayıcı bir parçası olarak sürekli kendini yenileyen, yeni bir küçük burjuva sınıfı oluşmuştur. Ne var ki, bu sınıfın üyesi bireyler, rekabetin etkisiyle sürekli aşağıya proletaryanın içine itilirler ve modern endüstri geliştikçe, modern toplumun bağımsız bir kesimi olarak tamamen yok olacakları... anın yaklaştığını bile görürler." (Marks-Engels, "Komünist Manifesto", *Seçme Yapıtlar*, c.1, s.129)

Yukarıdaki sözlerden de görüldüğü gibi, kapitalizm geliştikçe, kendi çıkarlarına uygun bir küçük burjuvazi yarattıkça, bu sınıf bağımsızlığını tümüyle yitirir. Toplumda küçük burjuvazi ayrı bir sınıf olarak yok olmaz ama bağımsız bir sınıf olarak yok olur.

Kapitalizmin kendi çıkarları, gereksinimleri doğrultusunda küçük burjuvaziye yeniden üretilişini Lenin şöyle anlatıyor:

"Bütün kapitalist ülkelerde proletaryayla yanyana her zaman geniş bir küçük burjuva, küçük üreticiler katmanı vardır. Kapitalizm, küçük üretimi doğurdu ve sürekli doğuruyor. Birçok yeni 'orta katman' kapitalizm tarafından varediliyor. (Fabrika eklentisi olarak, evde çalışma olarak, bütün ülkeye yayılan işyerleri olarak ve otomobil, bisiklet endüstrisinde olduğu gibi, büyük endüstrinin gereksinimlerini karşı-

lamak için kurulan işyerleri olarak.)” (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce basım, c.15, s.39)

Sermayenin genişletilmiş yeniden üretimi sürecinde, büyük sermayeye bağımlı küçük işletmeler bu sürecin bir parçası olarak üretimdeki yerlerini alırlar. Bunlar, finansman, hammadde, teknik, pazar vb. sorunları açısından tekeli büyük sermayeye bağımlıdır ve bu bağımlılık giderek artar. Artık söz konusu olan, tarihsel olarak burjuvazinin embriyonu bir küçük burjuvazi değil, kapitalist toplumun tamamlayıcı bir parçası olan, bağımsız gelişme olanaklarını yitirmiş bir küçük burjuvazidir.

Kuşkusuz, geçmişten kalan, eski orta sınıfın arttığı olan küçük burjuvazinin, yerini, tümüyle kapitalizmin değişen gereksinimlerine göre biçimlenmiş bir küçük burjuvaziye bırakması süreç işidir. Bu süreç geneliyle tamamlanana kadar, yeniyile eskinin yanyana yaşadığı ve ülkenin bir küçük burjuvalar denizine benzediği uzun bir dönem yaşanması

etkilenmelerden arı tutabilmek açısından, küçük burjuvaziyi iyi tanımayı gerektiriyor.

II

Modern kapitalist toplumda küçük burjuvazi

Bugünün modern kapitalist toplumunda küçük burjuvazi deyince ne anlıyoruz? Küçük burjuvazi nedir?

Kuşkusuz, bu soruları hakıyla yanıtlamak geniş ve kapsamlı bir araştırma gerektirir. Biz burada konuya yalnızca bir yaklaşım yapmış olacağız.

Marks ve Engels pekçok yerde, küçük dükkan sahipleri, zanaatkarlar, küçük imalatçılar gibi terimler kullanıyorlar. Lenin de, küçük üretici, küçük mülk sahibi sözcükleriyle küçük burjuva sözcüğünü çoğu kez eş anlamda kullanıyor.

Küçük burjuvaziyi anlamak açısından Marks'ın şu sözleri önemlidir:

olağandır. İşte Türkiyede böyle bir küçük burjuvalar denizidir.

Türkiye’de yaşanan süreci Yürükoğlu yoldaşımızın şu sözleriyle toparlayabiliriz:

“Bir yanda, geleneksel küçük burjuvazi hızla erimekte, yoksullaşmakta, proleterleşmektedir. Bu durum bu kesimde şiddetli tepkiler oluşturmaktadır. Öte yanda... bu eriyen geleneksel küçük burjuvazinin yerini yenisi ve tekeli kapitalizme yamalı, bağımlısı almaktadır. Örneğin terziler ve kunduracılar yok olurken ‘yan sanayici’ küçük burjuvalar vb. gelişmektedir.

“Bu iki yönlü etki, küçük burjuvazi içinde çok karmaşık ve çelişkili süreçler yaratmaktadır.” (R. Yürükoğlu, “İleri Demokratik Halk Devriminde Tekeldışı Burjuvazi”, *İşçinin Sesi*, sayı:115-116)

Küçük burjuvalar denizi bir ülkede, devrimin başarısı, hem bağışıklık açısından, hem işçi sınıfını küçük burjuva

“Bu üreticilerin kendi üretim araçlarıyla çalışarak, bir yandan kendi emek gücünü üretmenin yanı sıra artık değer de yaratmaları, bir yandan da konumlarından yararlanarak kendi artık emeklerine ya da bir kısmına (çünkü bir kısmı vergi biçiminde v.s. ellerinden alınıp) kendileri el koymaları olanaklıdır...”

“... Bağımsız köylü ya da zanaatkar iki kişiye bölünür. Üretim araçlarının sahibi olarak kapitalisttir. İşçi olarak ise kendi ücretli işçisidir. Dolayısıyla kapitalist olarak kendi kendine ücretini öder, ve sermayesinin kârını alır, yani bir yandan kendini ücretli işçi olarak sömürür, öte yandan artı-değerden emeğin sermayeye borcu olan haracı öder.” (K. Marks, “Artı Değer Teorisi, C. I, s.407-408)

Önce şunu belirtelim ki, yukarıda Marks “bağımsız” sözcüğünü, kendi üretim araçlarıyla kendi başına çalışan anlamında kullanıyor. Sınıf olarak bağımsızlıktan söz etmiyor.

İkincisi ve asıl önemlisi, açıktır ki,

küçük üretim kendi içinde alınırsa, artı değer ya da ücret gibi kategoriler geçerli olmaz. Ancak, Marks yukarıda, kapitalizmin tüm değer yargılarıyla topluma egemen olduğu koşullardaki küçük üretimden söz ettiği için, artı değer, ücret gibi kategorileri kullanıyor. Bununla, kapitalist işleyişin kafalara, kavraamlara ne denli damgasını bastığını anlatmaya çalışıyor ve şöyle diyor:

“Kapitalist üretimde üretim araçlarının — belli bir üretim ilişkisini simgeleyen — belirleyici toplumsal karakteri bu üretim araçlarının maddi varlığı ile öylesine iç içe girmiştir ve burjuva toplumunun düşünce biçiminde öylesine ayrılmazdır ki, ilişki (kapitalizme — İ.S.) doğrudan ters de düşse, aynı belirleyicilik (kategorik belirleyicilik) kazanılır. Üretim araçları, ancak emekçiden ayrıldıkları ve bağımsız bir güç olarak emekçinin karşısına çıktıkları ölçüde sermaye olur. Ama değindiğimiz durumda, üretici — emekçi — kendi üretim araçlarının kullanıcısı, sahibidir. Dolayısıyla ne bunlar sermayedir, ne de bunlarla ilişkide kendisi (üretici — İ.S.) ücretli-emekçidir.

Yine de bunlara sermaye gözüyle bakılır ve (üreticinin — İ.S.) kendisi de ikiye bölünmüştür. Öyle ki, o kapitalist olarak kendini ücretli işçi diye çalıştırır.” (K.Marks, a.g.y, s.408)

Bu sözlerden de anlaşıldığı gibi, küçük burjuvazi, üretim sürecindeki konumuyla kapitalist toplumun iki uzlaşmaz temel sınıfının özelliklerini varlığında taşıyan çelişkili bir sınıftır. Tıpkı burjuvazi gibi üretim araçları sahibidir, işgücü satın alır ve artı değere el koyar. Ama satın aldığı kendi işgücü, el koyduğu kendi yarattığı artı değerdir. Çalışan ve sömürülen bir sınıftır.

Marks, bir mektubunda küçük burjuvazinin bu çelişkili yapısını şu sözlerle çok güzel anlatıyor:

“O kendisi hareket halinde toplumsal çelişkiden başka birşey değildir.” (Marks'ın P.V.Annenkov'a 28 Aralık 1846 tarihli mektubu)

Sınıf kavramı, toplumun gelişmesi içinde kendisi de gelişen bir kavramdır. Gerçek yaşamda bir sınıfı ötekilerden ayıran duvarlar yoktur. Sınıflararası ilişkiler durağan değil, akışkandır. Karşılıklı geçişler, sınıf değiştirmeler sürekli. Bu yüzden, sınıf tanımları yaparken, sınıfları birbirinden ayıran ölçütleri tartışırken dikkatli olmak gerekir. Hele de konuştuğumuz burjuvaziye ve proletaryaya yaklaşan yanları ve büyük insan kalabalığı ile küçük burjuvazi ise sorun daha da karmaşılaşır. Bunu akıldan tutarak, küçük burjuvazinin sınıfsal özelliklerine sınıf ölçütleri ışığında kısaca bakalım.

Lenin şöyle diyor:

"Sınıflar tarihsel olarak belirlenmiş toplumsal üretim sistemi içinde tutukları yere, üretim araçlarıyla ilişkilerine, emeğin toplumsal örgütlenmesinde oynadıkları role, toplumsal zenginlikten aldıkları payın miktarına ve alış yöntemine göre birbirinden ayrılan geniş insan guruplarıdır." (Lenin, c.29, s.424)

Bu ölçütlere göre bakarsak küçük burjuvazi için şunları söyleyebiliriz:

Birincisi, küçük burjuvazi, *kapitalist toplumun* tamamlayıcı bir sınıftır. Temel ve bağımsız bir sınıf değildir. *Ara*, ama burjuvaziden *ayrı* bir sınıftır. Kapitalist üretim sistemi küçük burjuvaziye dayanmaz ama gediklerini doldurmak, eksiklerini tamamlamak için küçük burjuvaziye gereksinim duyar, onu sürekli üretir.

İkincisi, küçük burjuvazi genellikle küçük mülk ve üretim aracı sahibidir. Sahip olduğu üretim araçlarının değerinin, üretim kapasitesi ve teknik düzeyinin düşüklüğü onu burjuvaziden ayıran bir noktadır.

Üçüncüsü, küçük burjuvazi *çalışan* ve yaşamını ağırlıklı olarak *kendi emeğinden* sağlayan bir sınıftır, emekçidir. Burjuvazi ile arasındaki çizgiyi çekmede bakılacak önemli ayrımlardan biri budur. Ancak, aynı zamanda genellikle üretim aracı sahibi olduğu için, küçük burjuvazi sömürme özlemi taşıyan, proletaryadan çok farklı bir emekçi sınıftır.

Dördüncüsü, toplumsal zenginlikten alınan pay ve bunun alınış biçimidir ki, bunun standartları öteki ölçütlerle birlikte ele alındığında ortaya çıkar ve sınıfı belirlemede önemli bir yer tutabilir. Hatta toplumdaki standartta göre yalnızca bu ölçüt ayrım çizgisi çekmede belirleyici bile olabilir.

Üretim aracı sahibi olmayan ama çalışarak geçinen, toplumsal zenginlikten aldığı pay ve yaşam koşulları açısından küçük burjuva özellikler taşıyan kesimleri de somut duruma göre küçük burjuvazinin içinde saymak gerekir. Devlet bürokrasisinin geniş kesimleri, öğretmen, çeşitli uzmanlar gibi meslek sahipleri bunlara örnektir.

Sonuç olarak, bir küçük burjuva hem halktan biri, hem de burjuvadır.

III

Küçük burjuvazinin bazı sınıfsal özellikleri

Yukarıda, kapitalist toplumdaki yeri açısından küçük burjuvazinin sınıfsal özelliklerine kısaca baktık. Şimdi bu temelde, küçük burjuvazinin kendisinin taşıdığı, onun kendi sınıf karakterini

belirleyen bazı özelliklere yine kısaca bakalım.

Proletarya ile burjuvazi arasında

sıkışmış bir ara sınıf olması küçük burjuvazinin en belirleyici özelliğidir. Bu nedenle küçük burjuvazinin bağımsız sınıf çıkarları, bağımsız bir sınıf psikolojisi ve bağımsız ideolojisi yoktur.

Küçük burjuvazinin savunabileceği en "bağımsız" sınıf çıkarı, küçük burjuvaların kolayca burjuvalaştığı eski günlere dönmektir. Bunun gericiliği ve gerçekçi olmadığı bir yana, gerçekleştiğini varsaysak da, yine bir kesimin burjuvalaşmasından ve kalanından yine bağımlı, sıkışık bir ara sınıfın doğmasından başka bir yere varmaz. Küçük burjuvazi bu sıkıntılı, umutsuz gelecekte kurtarabilecek tek yol ve onun gerçekten devrimci olabilmesinin tek koşulu proletaryanın safında yer tutmasıdır.

Bağımsız çıkarı, bağımsız ideolojisi olmayan, iki ana sınıfın karşıt çıkarlarını içinde barındıran bir sınıfın tutum almasında belirleyici özellik doğal olarak kaypaklık ve güce tapmadır. Küçük burjuvazi güçler dengesine göre bir ana sınıfın etkisinde kalır, onun peşine takılır. Güçler dengesindeki değişimlerle paralel olarak da kolayca tutum değiştirir, kaypaklık yapar. Değişmelerin boyutlarına göre, bu kaypaklık ve güce tapma, panik ve yılgınlık olarak yansır.

Bu nedenle, proletaryanın gücünü geniş küçük burjuva yığınların sempatisiyle ölçmek oportünizmdir ve gücü güçler dengesiyle ölçen oportünizmin kendisi küçük burjuva kökenlidir. Proletarya güçlü olursa, geniş yığınların sempatisini toplar, küçük burjuvazinin yalpalamalarını en aza indirebilir. Bunun için bakacağı ise, kendi doğru sınıf bilinci, örgütlülüğü ve doğru siyasetidir. Şunun bunun ne dediği değil, bağımsız arı sınıfsal çizgisidir.

Proletaryanın iş ve yaşam koşulları onda kolektivizmi geliştirir. Oysa küçük burjuvazi küçük birimler olarak, dağınık bir biçimde yaşam kavgası içindedir.

Burjuvazinin ekonomik baskısını sürekli üzerinde duyar ve buna karşı kendi küçük mülkiyetini savunma, pekiştirme çabası içindedir. Bu vb. koşullar, bireyciliği küçük burjuvazinin bir özelliği yapar. Özveri yaptığı zaman kendi bireysel öfkesine boyun eğdiği için yapar, kolektif bir amaç uğruna özveri yapmaya ise "kazık yemek" gözüyle bakar.

Bireyciliği yaratan aynı koşullar, disiplinsizliği ve kariyerizmi de küçük burjuvazinin önemli özellikleri arasına katar.

Küçük burjuvazinin proletarya gibi bağımsız sınıf çıkarları ve kolektif bir iş disiplini eğitimi yoktur. Kendi bireysel çıkarları doğrultusunda, kendi karar verir, kendi uygular. Kolektif bir amacın gereklerini yerine getirmeye yönelik disiplin küçük burjuvaziye boğucu gelir. Bu boğuculuğu, kendi kişisel çıkarlarını, "yükselmeyi" vb. öne koyarak, kariyerizmle kırmaya yönelir. Ve kendi kariyerizmini doyurmaya geldiği zaman, en katı "disiplini" de uygular, her türlü ahbap çavuş, "adamı yapma" ilişkisini de kurar. Bütün bunlar temelinde, küçük burjuvazinin örgütlenme anlayışı da proletaryadan kökünden farklıdır.

İki karşıt sınıfın çıkarları küçük burjuvazinin bağrında birbirini köreltiği için, küçük burjuvazi kendisinin uzlaşmaz çelişkilerin üstünde durduğunu sanar. Egemen burjuva ideolojisinin belli yönlerini yer yer burjuvaziden daha aşırı ölçüde savunur. Burjuva ilüzyonlarının en elverişli yayılma odağıdır.

Devlet, demokrasi, diktatörlük konusunda küçük burjuvazi çoğu zaman burjuvazinin kendisinin bile inanmadığı ilüzyonları yaymanın etkili bir aracıdır. Öte yandan ulusculukta burjuvaziden daha bağnazdır.

Vatan, millet edebiyatı küçük burjuva katmanları derinden etkiler. Bizim küçük burjuva sosyalistlerinin, menşeviklerin "ulusal çıkarlar" "ulusal ordu", "ulusal marş" sözlerinin, Kemal kuyrukçuluğunun altında yatan, bu küçük burjuva bakış açısından başka bir şey değildir. Kürt sorunundaki şoven tutum, ayrılma hakkını tanımama, "misak-ı milli" sınırlarını savunma gibi tezler de öyledir.

Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte üretimin giderek toplumsallaştığını, bu toplumsallaşma sürecinin dünya ölçeğinde de hızla yol aldığını biliyoruz. Bunun sonucunda hem burjuvazi hem de proletarya uluslararası birer sınıf olmuşlardır. Çeşitli ülkelerin burjuvaları ve proletaryaları kendi aralarında binlerce bağla bağlıdır. Küçük burjuvazi ise

üretim faaliyetini her ülkede yalıtılmış bir biçimde yerine getirir. Daha az hareketli, öteki uluslarla ve dünya ekonomisi ile daha az bağlantılı olarak, ulusal sınırlara kapanmış biçimde varlığını sürdürür. Bu yüzden de ulusal dargörüşlülük en çok küçük burjuvazide yansır.

Küçük burjuvazinin daha birçok özelliği sıralanabilir. Ancak biz, bu bölümü, Lenin'den uzun bir alıntıyla bitireceğiz. Aşağıda Lenin, işçi sınıfının ve küçük burjuvazinin psikolojileri arasındaki radikal farkı çok güzel anlatıyor:

"...Küçük burjuva yıkıma gittiğini, yaşamın daha güçleştiğini, varoluş savaşımının daha da acımasızlaştığını, kendisinin ve ailesinin durumunun giderek daha çok umutsuzlaştığını görür ve hisseder. Bu tartışmasız bir gerçektir ve küçük burjuva bunu protesto eder.

"Ama o bunu nasıl protesto eder?

"Umutsuzcasına yokolan, geleceğinden karamsarlığa düşmüş, bunalımlı ve korkak bir sınıfın temsilcisi olarak protesto eder. Yapılacak hiçbir şey yoktur... küçük burjuvanın haykırışı böyledir.

"Bilinçli işçi bu bakış açısını taşımaktan uzaktır. O, ne kadar içten ve yüreктen olursa olsun bu tür haykırışlarla bilincinin bulanmasına izin vermeyecektir. Evet, biz işçiler ve küçük mülk sahipleri yığını, dayanılmaz baskı ve çileyle dolu bir yaşam sürdürüyoruz. İşler, bizim kuşak için, babalarımızınkinden daha zordur. Ama bir bakıma biz babalarımızdan daha şanslıyız. *Savaşmayı öğrenmeye başladık ve hızla öğreniyoruz* — hem de babalarımızın en iyilerinin yaptığı gibi tekil bireyler olarak değil, burjuva nutukçularının bizim ruhumuza yabancı olan sloganları için değil, kendi sloganlarımız, bizim sınıfımızın sloganları için savaşmayı. Biz babalarımızdan daha iyi savaşıyoruz. Bizim çocuklarımız bizden daha iyi savaşıacaklar ve onlar zafere ulaşacaklar.

"İşçi sınıfı yokolmuyor, büyüyor, daha güçlü oluyor, cesaret kazanıyor, kendini pekiştiriyor, eğitiyor ve savaşta çelikleşiyor. Biz, serflik, kapitalizm ve küçük üretime ilişkin olarak karamsarız ama işçi sınıfı hareketini ve onun amaçlarını ilgilendiren herşeyde ardıcıl iyimserleriz." (Lenin, c.19, s.236-237)

IV

Bilinçli işçiler partinin güvencesidir

Küçük burjuvazi, salt üretimdeki yeri ve ekonomik istemleri, özlemleri açısından ele alındığında, ilerici bir toplumsal güç değildir. *Manifesto*'da da söylendiği gibi, bu açılardan gericidir, tutucudur, tarihin tekerleğini geriye çevirmek ister.

"Dolayısıyla onlar devrimci değil, tutucudurlar. Hatta bundan da öte,

gericidirler çünkü tarihin tekerleğini geriye doğru çevirmek isterler. Eğer şans eseri devrimcilerse, bu proletaryanın saflarına aktarılmasının yaklaştığını görmelerindendir. Böylece onlar bugünkü değil, gelecekteki çıkarlarını savunuyor, kendilerini proletaryanın bakış açısına oturarak kendi bakış açılarını terkediyor olurlar." (Marks, Engels, "Komünist Manifesto", *Seçme Yapıtlar*, c.1, s:118)

**Parti'den ayrılmalara,
onun arılaşması
anlamına gelir,
en az sağlam öğelerden,
güvenilmez dostlardan,
her zaman
bir süre için
proletaryaya katılan
ve küçük burjuvazi ya da
"sınıfsızlaşmışlar"
arasından alınan
"yol arkadaşları"ndan
kurtulması anlamına
gelir.**

Marks ve Engels, küçük burjuvazinin tüm olumsuz özelliklerini bilimsel temelleriyle açıkladıkları halde, aynı zamanda küçük burjuvaziyi hep devrim savaşıyla şöyle ya da böyle ilişkili olarak ele almışlardır.

Bir mektubunda Marks, "küçük burjuvazi, tüm yaklaşan toplumsal devrimlerin kopmaz parçasını oluşturmaktadır" diyor. (P.V.Annenkov'a 28 Aralık 1946 tarihli mektup)

Lenin de, küçük burjuvazinin kaypaklığını, disiplinsizliğini v.b. sürekli vurgulamıştır. Büyük bir devrimin lideri olarak küçük burjuva hastalıklarının sonuçlarını yakından yaşamıştır. Yine de, *Emperyalizm* kitabının önsözünde "küçük mülk sahiplerini burjuvaziden kazanmak"tan söz ediyor.

Küçük burjuvaziye ilişkin olarak proletaryanın liderlik görevini Lenin şöyle koyuyor:

"Marksizm bize öğretiyor ki, kapitalizm varolduğu sürece küçük burjuva yığınların demokratik olmayan ayrıcalıklardan çekmesi..., ekonomik baskıdan çekmesi kaçınılmazdır. Dolayısıyla, kapitalizm varolduğu sürece, bu ayrıcalıkların ve baskının kaynağını anlatmak, bunların sınıf köklerini sergilemek, bunlara karşı savaşımında örnek oluşturmak, liberal savaş yöntemlerinin sahte-

liğini açık etmek vb, vb, *her zaman 'lider'in görevi olacaktır.*" (Lenin, c.17, s.80)

Toplumdaki tüm ezilenlerin, sömürülenlerin kurtuluşu proletarya hegemonyasını gerektirir. Proletarya, tüm emekçilerin sözcüsüdür ama bu sözcüğün nasıl olması gerektiğini yine Lenin şöyle dile getiriyor:

"... Proletarya, tüm emekçi nüfusa *temsilsicilik* yapar ve hem de bu öyle bir temsilsiciliktir ki, bununla biz herkesi kendi öz bakış açısını terketmeye ve kendilerini bizim bakış açımıza koymaya iteriz (ve zorlarız). Tersine değil — biz kendi bakış açımızı terketmeyiz ve kendi sınıf savaşımımızı her tür bukaletunun savaşımla içiçe geçirmeyiz." (Lenin, c.6, s.51)

Kuşkusuz, proletaryanın lider görevlerini yerine getirebilmesi, tüm emekçi halkı doğru temsil edebilmesi için herşeyden önce kendi bilincini ve örgütünü, her türlü burjuva ve küçük burjuva etkilenmelerden arı tutması gereklidir. Bu ise, özellikle gerici dönemlerinde hem büyük önem kazanır, hem de bir bakıma zaten gerçekleşir:

"Parti'nin en proleter öğeleri ve aydınlar arasında ilkelerinde en tutarlı ve en Sosyal-Demokrat (Komünist — İ.S.) olanlar Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'ne bağlı kaldılar. Parti'den ayrılmalar, onun arılaşması anlamına gelir, en az sağlam öğelerden, güvenilmez dostlarından, her zaman bir süre için proletaryaya katılan ve küçük burjuvazi ya da 'sınıfsızlaşmışlar' arasından alınan 'yol arkadaşlarından' kurtulması anlamına gelir." (Lenin, c.15, s.353-354)

"Parti'nin bu yarı-proleter, yarı-küçük burjuva entellektüellerden kurtulması, proleter yığınlarının yiğit savaşım dönemi boyunca birikmiş yeni *saf proleter* güçlerin gözlerini yeni bir yaşama açtırmaya başlıyor." (Lenin, c.15, s.18)

Türkiyeli komünistler olarak, içinde yaşadığımız dönemde, bu süreçleri yalnızca bilmekle, anlamakla kalmamalı, aynı zamanda bilinçli olarak da uygulamalıyız:

"Parti merkezlerinin güçlü bir illegal örgütlenmesi, sistematik illegal yayınlar ve *hepsinden önemlisi* (abç), işçilerin kendileri arasından ileri üyelerin yönetiminde, yığınlarla doğrudan bağ içinde olan yerel ve özellikle fabrika parti grupları: İşte devrimci ve Sosyal-Demokrat (Komünist — İ.S.) bir işçi hareketinin sert ve sağlam çekirdeğini... dayandırdığımız temel budur." (Lenin, c.15, s.20-21)

Ülkemizde faşizm altında çok ağır bir baskı altında ezilen geniş küçük-burjuva yığınların da kurtuluşu, proletaryanın arı bilinci ve sağlam örgütlenmesinden geçiyor.

Lenin 112 yaşında

Dünya proletaryasının önderi Lenin 112 yaşında! Lenin Marksizmi, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağına işledi. İşçi sınıfının bilincini, komünizm ülküsünü kabaran oportünizmin bulanıklığından çekip ayırdı. Bu ideolojinin maddi yansıması olan proletarya partisinin ilkelerini geliştirdi, her türlü saldırıya karşı kararlılıkla korudu. Böylece dünya proletaryasının Rusya parçası Ekim Revoluksiyonu'yla dünya devrimini başlattı. Dünya devrimi burjuvazinin her yönlü saldırılarını kıra kıra, oportünizmin en sinsi tuzaklarını boza boza geliştiriyor. Dünya Marksizm-Leninizmin aydınlatıldığı yoldan komünizme doğru ilerliyor.

Zaradov yoldaşı saygıyla anıyor

Dünya komünist hareketi, 16 Nisan 1982'de Konstantin Zaradov yoldaşı yitirdi.

Zaradov yoldaş, SBKP'de önemli görevlerde bulunmuştu. Ölümünden önce SBKP Merkez Komitesi yedek üyesiydi. 1968'den beri ise *Barış ve Sosyalizmin Problemleri* dergisinin baş editörüydü.

Hem bilgili bir komünist hem de *Barış ve Sosyalizmin Problemleri* dergisinin baş editörü olarak Zaradov yoldaş, dünya komünist hareketinde yürüten birçok teorik tartışmaya aktif olarak katılmış ve önemli katkılar yapmıştır. Bu tartışma konularından biri de sosyalizm ve demokrasidir.

Ölümünün ardından Zaradov yoldaşı saygıyla anıyoruz. Değerli bir öğretmen olarak anısını savaşımızda yaşatacağız.

Sosyalizm ve demokrasi tartışmasının, özellikle tek parti-çok parti yönüne ışık tutması için Zaradov yoldaşın *Leninizm ve Kapitalizmden*

Sosyalizme Geçişin Çağdaş Sorunları kitabından kısa bir bölüm aktarıyoruz:

"Sınıf özü nedeniyle, halk demokrasisi, Sovyetler Birliği'nde Sovyetlerin de olduğu gibi, sosyalist devrimin zafereinden sonra proletarya diktatörlüğü biçimini aldı ve deneyimin gösterdiği gibi bu işlevi başarıyla yürütüyor. Sovyetlerle aynı öze sahip olmakla birlikte, yine de kendisine has bazı özellikleri vardır.

"En önce, birkaç ülkede halk demokrasisi, proletarya diktatörlüğü işlevlerini çok partiyle yürütüyor. Örneğin, Polonya'da Polonya Birleşik İşçi Partisi yanısıra Birleşik Köylü Partisi ve Demokratik Parti, Bulgaristan'da Bulgar Komünist Partisi'nin yanısıra Bulgar Tarım Ulusal Birliği; Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin yanısıra Hristiyan Demokratik Birliği, Liberal-demokratik Parti, Ulusal-Demokratik Parti ve Çiftçilerin Demokratik Partisi vardır.

"Değişik partilerin bulun-

duğu ülkelerde bu partilerin temsilcileri hükümetle görev yapıyorlar, yerel erk organlarında öncü yerler işgal ediyorlar. Toplantı, konferans ve kongrelerde bu partiler günün siyasal sorunları ve ekonomik gelişmenin sorunları ile ilgileniyorlar. Ancak bu partiler toplumsal ve siyasal yaşamda komünist ve işçi partilerinin oynadığı öncü rolü tanıyorlar.

"Proletarya diktatörlüğü altında bir süre çok-partili sistemin varlığı, Marksizm-Leninizmin gördüğü bir gerçektir. Lenin ve Bolşevikler ilk Sovyet hükümetinde diğer partilerin temsilcilerinin katılımına karşı çıkmamışlardır. Lenin 'Sovyet hükümetinde bir koalisyonu istiyoruz,' 'kimseyi Sovyetlerin dışına atmadık' diye yazıyor. (Lenin, *Toplu Yapılar*, c.26, s.270) Ayrıca 1917 yılı biterken ve 1918'in başında Bolşevikler çoğu konuda ortak kararlar geçiren Halk Komiserleri Konseyi'nde önemli görevlerde temsilcileri bulunan Sol-Sosyalist Devrimcilerle bir blok oluşturma çağrısı yaptılar. Ne var ki koalisyon kısa

yaşadı. Bunun günahı Bolşeviklerde değildir. Brest Anlaşmasını imzadıktan sonra, Sosyalist Devrimciler Lenin'in Parti ile bloku bozdular, Sovyet erkine ve Bolşeviklere karşı silahlı savaşı başlattılar ve Sovyet erkinin düşmanları yanında iç savaşa katıldılar.

"Avrupa halk demokrasilerinde ise farklı bir durum doğdu. Köylülüğün, emekçi aydınların ve artizanların çeşitli kesimlerini birleştiren partiler, işçi sınıfının Marksist partilerinin öncü rolünü tanıdılar ve üyelerini yeni toplumun kuruluşu için harekete geçirdiler. *Bu durumda komünist ve diğer partiler arasındaki işbirliği yalnızca olanaklı değil aynı zamanda gereklidir.* (abç)

"Halk demokrasilerinde, sosyalist kuruluşun çizgisini destekleyen diğer partilerle işbirliği deneyimi, komünistlerin erke geldikten sonra diğer partilerin varlığına izin vermeyeceği ve iyi ortaklar olamayacakları yalanını tamamiyle dışlıyor". (*Leninizm ve Sosyalizmden Kapitalizme Geçiş Problemleri*, İngilizce basım, s.255-256)

Faşizm bilincimizi ve yüreğimizi asla tutsak edem yec ktir!

Yoldaşlar, Lenin'in 112. doğum yıldönümü ve 1 Mayıs yaklaşıyor. Bu günleri nasıl kutlayacağımızı ve genel olarak cezaevlerindeki yaşamımızı canlandırmak için, sizlere, Lenin'in ölüm gününde yaptığımız anma eylemini aktaracağız. Bu eylem de kanıtladı ki faşizm gövdemizi tutsak edebilir ama bilincimizi, inancımızı asla edemeyecektir!

Bizim koğuştaki 100'ün üstünde devrimci var. Her siyasetin komünü, komün sözcüsü ve bir de genel koğuştaki sözcüsü var. Lenin'i anma toplantısı öncesi komünler arası işbölümü yapıldı.

Çalışmalara aktif olarak katıldık. Lenin'in başlıca yapıtlarının özetleri çıkarıldı. Bu özetler 21 Ocak 1982 günü akşamı "Leninizm çağımızın Marksizmdir" başlığı altında iki battaniye üzerine asıldı. Lenincilerin çizdiği Lenin portresi ve altında "Ölümünün 58. yılında" başlığıyla Lenin'in yaşamını anlatan yazılar asıldı.

Daha sonra koğuşun ortasına tüm devrimciler sıralandı ve iki dakikalık saygı duruşundan sonra hepimiz ağızdan Enternasyonal söylendi. Koğuş başkanı yaptığı konuşmada, Leninizmin çağımızın Marksizmi olduğunu, onun devrimci teori ve ruhunun her zaman Türkiye devrimcilerine ışık tutacağını vurguladı. Stalin'in Lenin'in ölümü üzerine andını hepimiz ağızdan haykırdık. Devrimci marşlar söyledik.

Eylemden sonraki bir hafta boyunca battaniyeler üzerinde Lenin kitaplarının özetleri asılı durdu, herkes yoğun olarak okudu.

Anma toplantısından sonra kendi aramızda tekrar toplandık. Lenin'i anmanın bizim için daha bir anlam taşıdığını, 5. Kongre'nin önemini, oportünizmi yenmeden burjuvazinin yenilemeyeceğini, Leninizme yaraşır olabilmenin kendi ülkemizde devrimi gerçekleştirmekle somutlanacağını vurguladık.

Yaşasın Leninizm!

İnanç Komünü

Yoldaşlar, Mamak Askeri Cezaevi'ndeki devrimcilerden tüm devrimcilere selam!

Faşist diktatörlük faşizmin doğası gereği devletin çürüten yanlarını kesip yeniden onarmaya çalışır. Cunta devlet dairelerinin yanısıra ordu içinde de temizlik operasyonu yaparak çeşitli rütbelere yaklaşık 3000 demokrat ve devrimciyi tutukladı.

Faşist cuntanın tutuklu ve hükümlüler üzerindeki işkencesi artık günlük işleyiş haline gelmiştir. Tutukluların çoğu işkencelerin etkisiyle çeşitli

Mamak'tan selam var

yerlerinden sakat kalmıştır. Örneğin bizim kaldığımız 170 kişilik blokta bu sayı 21 kişidir... Ancak, tüm işkencelere rağmen, tutuklu devrimcilerin yürekleri sağlamdır. Can sıkıntısı oluyor ama teslimiyet havası yoktur. Herkes zaman zaman yararlanarak birşeyler öğrenmek için az ya da çok çaba içindedir. Devrimci onur korunuyor.

Yurt dışında devrimci ve demokrat güçler cuntayı kö-

şeye sıkıştırınca, cunta tutuklulara baskı yaparak "cezaevlerinde işkence yoktur" diye basına açıklama yaptırmak istedi.

Bu istek, içerdeki devrimcilere faşist yönetimin dışarda düştüğü durumu anlatmaya yetti. İçerde, bunların başı sıkışmış diye konuşuldu. Birkaç pişmandan başka açıklama yaptıracak adam bulamadılar.

Mamak Askeri Cezaevi'nde

kızlar başta olmak üzere cuntanın baskılarına karşı protesto eylemleri yapılıyor. Eyleme gidenlerin en ağır bir şekilde cezalandırılmasına rağmen baskılara boyun eğilmiyor. Bu tutum, asıl, bizi "cezalandıran" faşist yöneticilere etkili bir ceza oluyor. Korkularını yansıtan bir hırçınlığa kapılıyorlar. Onlar bizim yalnızca canımızı yakıyorlar. Biz ise onların kendilerine güvenlerini sarsıyoruz.

Cuntanın zindanlarını başlarına yıkacağız.

Yaşasın devrim!

Mamak As. Cezaevi

BİLİNCİMİZ ÖZGÜR YÜREĞİMİZ ATEŞTİR

Buca ceza vindi n faşizme karşı sloganlar yükseldi

Değerli yoldaşlar,
Mektubuma başlarken sizlere Ege bölgesi cezaevlerindeki, kahraman, inançlı yoldaşlarımızın selamlarını iletiyorum.

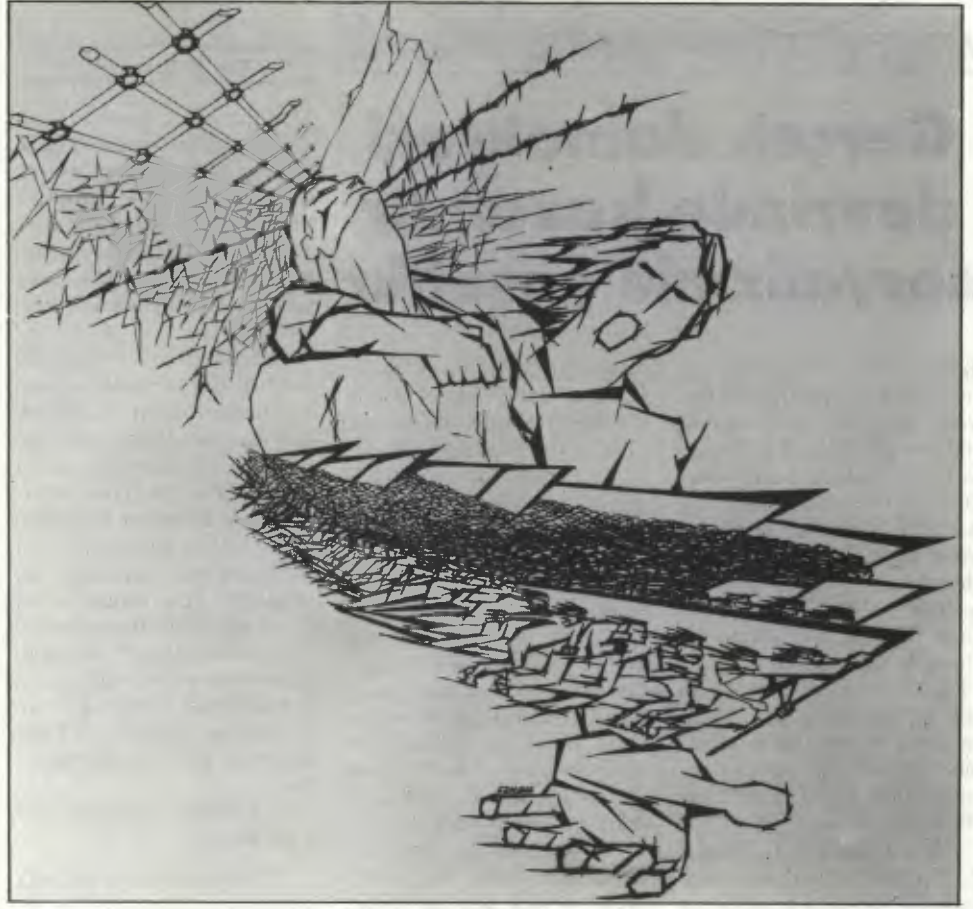
Yoldaşlar, bildiğiniz gibi Buca cezaevinde üç devrimcinin idam kararı infaz edildi. Cezaevinde tüm tutuklular infazın edilmesinden 10 gün önce örgütlenmişlerdi. Bütün koşullarda her gece nöbet tutuluyordu. Bundan önce cezaevinde bir durgunluk olduğu haberi gelmişti. Bu durgunluk infaz gecesi büyük bir eylemle kırıldı. Olayı aktarıyorum:

Eylem tutukluların yatma saatinden sonra, asılmaya giden üç devrimcinin attıkları sloganlarla başladı. Bu üç devrimciye en yakın kadınlar koştu için, derhal onlar da önceden belirlenen sloganları attılar. Seslerin birleşmesiyle bütün cezaevi ayağa kalktı. Cezaevinde artık bütün devrimci ve öteki tutuklular, seslerinin çıktığı kadar bağırıyorlardı.

Faşist mahkumlar ve faşist yöneticiler şaşkın, ne yapacaklarını bilemediler! Onlar gecenin sessizliğinde kimse duymadan bu işi halledeceklerini sanıyorlardı. Ama hesapları hiç de umdukları gibi çıkmadı. Eylemin giderek yükselmesi, seslerin çevredeki apartman ve binalara dek duyulup insanların dışarı çıkmaları, faşist yöneticileri, bu sefer "acaba mahkumlar, her şeyi, kapıları da kırıp dışarı mı çıkacaklar" telaşına sürükledi.

Yoldaşlar,

Düşününüz kahraman devrimciler, öteki suçlular hiçbir şeyi düşünmeden faşist cunta aleyhine slogan atıyorlar, seslerini cezaevi dışındaki insanlara kadar duyurabiliyorlar.

Ve ölüme giden yoldaşlarını yalnız bırakmıyorlar. Cezaevlerindeki kin ve nefret biriki-mi böyle büyüktür.

Bu arada eylemi anlatmaya devam edelim! Sloganlar arasında devrimci marşlar da hep birlikte söyleniyordu. Sloganlar ve marşlar Cumartesi sabahına kadar söylendi. Bundan sonra açlık grevi başladı. Açlık grevi boyunca hem marş söylendi, hem slogan atıldı. Bu şekilde Pazar sabahına kadar devam etti.

Pazar günü görüşme, ziyaret günü olduğundan mahkumların yakınları sabah erken saatlerde cezaevi önünde toplanmışlardı. Faşist yöneticiler önce mahkumlara görüşme cezası vermek istediler. Görüşürmezlerse ne olabileceğini tartışıp durdular. Onlar kararsızlık içindeyken saat 10 oldu. Görüşme her zaman 9'da başlıyordu. Ziyaretçiler arasında konuşmalar,

yöneticileri eleştiren homurdanmalar oluyordu. Yaşlı bir teyze niçin bekletildiklerini, yoksa görüşme yapılmayacağını mı bir askere sordu. Asker bu teyzeyi tersledi. Bunun üzerine ziyaretçilerin hep birlikte yaşlı teyzeyle arkadaşlıklarını sürdürmek zorunda kaldı.

Nihayet saat 10'da görüşme başladı. Ziyarete gelen arkadaş, dudakları şiş, üzgün ve sesi kısık bir şekilde gelmiş. Faşist yöneticiler arasında bu Pazar eyleme katılanları hücreye atmak istemişler ama bütün tutukluları alacak kadar hücre olmadığından bundan vazgeçmişler. Pazar günü görüşmeyi de, bakarsın tekrar böyle eylem yaparlar, seslerini dışardaki yakınlarına duyururlar diye engellemediler.

Yoldaşlar, bu yazdıklarım yalnızca bir tutuklunun ailesine görüşmede, yani 10 dakikada anlatılan bilgilerdir.

Eylem günü hangi sloganlar atıldı, hangi marşlar söylendi, ve neler yapıldığını geniş bir şekilde öğrendiğimde yazıyorum. Gerici basın her ne kadar tutukluların eylemini yazmasa da, Buca çevresi bu şanlı eylemi duydu. Ayrıca tutuklu yakınlarının da bunu konuşması, İzmir'de emekçi çevrenin duymasını sağladı.

Ege bölgesi cezaevlerinde birçok yoldaşımız var. Bu yoldaşların bundan sonra çevre cezaevlerine sevk olma durumları var.

İzmir'in her tarafı komünistlerin afişleriyle, burjuvazinin "aranıyor" ilanlarıyla dolu.

Mektubuma son verirken yurt dışında, şanlı 1 Mayıs'ı mitinglerde, geceler şeklinde kutlayabilen komünistlere İzmir ili komünistlerinin selamlarını yollarım.

Galip Anar
İzmir

Gerçek demokrasi devrimle kazanılır sosyalizmle yaşatılır

Kapitalizmin ilk gelişme döneminde burjuvazi feodalizme karşı "özgürlük-eşitlik-kardeşlik" belgileriyle çıktı. Burjuvazi feodalizmin keyfi yönetimi yerine sivil yaşamı bir kurallar sistemine bağlayan yasal bir temel oluşturdu. Bu demokrasi yalnızca sivil yaşamda eşitliği, özgürlüğü getirdi. Sosyal ve ekonomik düzeyde özel mülkiyetin varlığından ötürü eşitsiz ve ücretli işçi köleliği sürüp gitti. Kapitalizmin emperyalizm aşamasına ulaşmasıyla burjuva demokrasinin sınırları daha da daraltıldı.

Gerçek anlamıyla çoğunluğun azınlık üzerindeki egemenliği, yönetimi demek olan demokrasi burjuva toplumunda bir yalan, bir aldatmacadan ibarettir. Burjuva demokrasisi çoğunluğun egemenliği yerine çoğunluk üzerinde egemenlik demektir. Tüm hak ve özgürlüklerden yararlanları sadece küçük bir azınlığı oluşturan yönetici sınıftır.

Sınıflı toplumlarda demokrasiyi sınıflardan soyutlayarak ele alıp incelemek aldatmacadan öte gidemez. Çünkü her demokrasi bir sınıfın demokrasisidir. Her egemen sınıf iktidarını tehlikede gördüğü zaman bir çırpıda demokrasiyi bir kenara itip çıplak diktatörlüğe başvurur.

Eğer demokrasi çoğunluğun yönetimi ise bu gerçek anlamıyla ancak sosyalizmde gerçekleşebilir. Teorik olarak gerçek demokrasiyi proletarya diktatörlüğünden ayrı olarak düşünmek mümkün değildir. Çünkü proletarya dik-

tatörlüğü çoğunluğun çıkarlarını savunur. Demokrasi de çoğunluğun yönetimi demek olan devlet biçimidir. Sosyalizm çoğunluğun yönetebilmesi için en başta üretim araçlarından özel mülkiyeti kaldırmak demektir. Proletarya diktatörlüğünün uzun dönemde tek geçerli biçimi ancak aktif yığın demokrasisi olabilir. Tam ve tutarlı uygulanacaksa demokrasi proletarya diktatörlüğü ve sosyalizmi gerektirir. Sosyalizmin yaşayabilmesi ve komünizme ilerleyebilmesi için proletarya diktatörlüğü ve onun demokrasisi zorunludur. Sosyalist demokrasi hem bir devlet biçimi olarak hem de halkın tümünün yönetime katılmasını sağlayarak demokrasinin en yüksek biçimini oluşturur.

Bugün ülkemizde demokratik haklar için savaşımın can alıcı bir önemi vardır. Devrim savaşımı yeniden kızıştıracak olan bu savaşımla gerçek demokratik haklar için yığınları harekete geçirmek gerekir. Burada da yol gösterici, savaşın önünde nesnel olarak yer alacak olan proletarya ve onun partisidir. Çünkü tam bir demokrasi savaşı vermeyen proletarya ne sosyalizmin, ne de kendi diktatörlüğünün gerekliliğini görebilir.

Bugün faşist bir yönetim altındaki ülkemizde yığınlara devrim hedefini göstermeyen bir demokrasi savaşımı ancak reformist bir savaşımdır. Demokrasi savaşımı faşizmi devrimle yıkmaya savaşına bağlamak komünistlerin görevidir.

Halil Özer,
Londra

Anayasa savaşımları ve refahizm

Serra Dersimli

Son günlerde, çeşitli kesimlerde anayasa tartışması değişik biçimlerde yoğun olarak sürüyor. CHP, AP ile birlikte bir "burjuva muhalefet" yükseltmeyi düşlerken, menşevikler de kendilerine 1961 anayasası temelinde ortak arıyorlar.

Yığınların psikolojisini iyi bilen siyaset adamları yığınların faşizme karşı olabilecek devrimci çıkışlarını saptırmaya, yeni bir devrimci dalga olursa bunu burjuva reformizmiyle boğmaya hazırlanıyorlar. Gerici anayasaya karşı yükselttikleri "savaşım" ile, yığınlara yine sahte umut olmak istiyorlar. Bu durumun, "en geniş cepheyi" oluşturabilmelerine olanak sağlayacağını düşleyen menşevikler de uzunca bir süredir TKP'nin Sesi'nden CHP'ye sesleniyorlar.

12.4.1982'de TKP'nin Sesi şöyle diyor:

"... Artan baskı ve ard arda çıkarılan anti-demokratik yasalarla geleceğin terör rejiminin temellerini atıyorlar. Bu amaçla sırtını ABD emperyalizmine, NATO'ya dayayan cunta önündeki her engeli ortadan kaldırmak, geniş çevreleri kucaklayan demokratik bir anayasa istemini boğmak istiyor.

"Bu tehlikeli gelişmeler, cuntanın demokrasiye dönüş sözlerine hala inanmaları varsa, bunlar için çok ciddi bir uyarı olmalıdır. Özellikle ağır saldırılara hedef olan başkanları ve partinin önde gelenleri hapse atılan, yüzden fazla sayıyı hakkında soruşturmalar açılan CHP için bu çok ciddi bir uyarı olmalıdır.

"Bu durumda sessiz kalınmaz, sessiz kalındıkça cuntanın saldırıları daha da artacak, totaliter baskıcı bir rejimi dayatmaya çalışan, en gerici Amerikancı dayatmaları daha da artacaktır.

"Cuntanın azgınlaşan saldırılarını göğüslemek, gerçek bir demokrasiye yönelmek ancak işçi sınıfının ardıcıl

savaşımı ile tüm ilerici demokratik güçlerin cephe ve eylem birliği ile mümkündür. TKP barıştan, demokrasiden ve özgürlükten yana olan herkesi cuntanın gözü dönmüş saldırılarına karşı savaşı yükseltmeye, birleşmeye çağırıyor."

Aynı anlayışı 12.3.1982'de TKP'nin Sesi'nde şöyle dile getirmişlerdi:

"Biz CHP'ye yönelik saldırılara karşı çıkmayı sürdürürken, bir yandan da CHP yönetimine bu gerçekleri göstermeyi zaman çok geç olmadan onları geçmişten ders çıkarmaya çağırma görev biliyoruz."

5.3.1982'de ise yine radyoda şöyle demişlerdi:

"...141-142'ye karşı savaşım demokratik anayasa için savaşımın vazgeçilmez parçası oluyor... Demokrasi için, demokratik bir anayasa için savaşım ancak dayanışma ile kazanılabilir. Birlik günceldir."

Görüldüğü gibi, menşeviklerin anayasa "savaşımı" anlayışı, liberal burjuvazinin de kabul edebileceği, 1961 anayasası temelinde bir ortaklıktan öteye gidemiyor. Onların düşleri, 141-142. maddelerin kalktığı, komünist partisinin yasak olmadığı, 3-4 yılda bir sandık başına gidilen demokrasidir.

Kuşkusuz, günümüzün en önemli savaşım odaklarından biri anayasa kavgasıdır. Ancak bu savaşım, reformcu değil, devrimci bir temelde yürütülürse işçi sınıfı için bir anlam taşır. Menşeviklerin, TIP, TSİP ve CHP ile birlikte gerici anayasaya karşı reformcu anayasa düşlerini boş çıkarmalıdır.

İşçi sınıfı açısından demokrasi savaşımının boyutlarını Yürükoğlu yoldaşımız, 21.12.81 tarihli İşçinin Sesi'nde şöyle dile getirmişti:

"İşçi sınıfının demokrasi kavgasının boyutları ise bambaşkadır. İşçi sınıfı kıran kırana bir demokrasi kavgası

vermek zorundadır. Ama bu, gerçekten demokratik anayasa, gerçekten demokratik bir cumhuriyet, gerçekten demokratik bir devlet kavgası olmak zorundadır.

“Böyle bir demokrasi kavgası, tekel-dışı burjuvaziyle küçük-burjuvazinin ve en başta onların siyasal temsilcilerinin nefessizliğini, demokrasiden ne anladıklarını deşifre edecektir. Demokrasi anlayışlarının sınırlarının tarihsel olarak işçi sınıfınıninkinden çok geride kaldığını, bunların ölmüş atı kırbaçladıklarını gösterecektir. Halkın gerçek sözcüsünün işçi sınıfı olduğunu tartışmasız biçimde kanıtlayacaktır.”

Bugün, sosyal-demokrasie ve oportünizme karşı anayasa konusunda yoğun bir ideolojik savaş vermenin önemi daha da artmıştır. Bu savaş yığınların üstünde yeniden etki kurmaya çabalayan liberal burjuvazinin etkisinin engellenmesi için zorunludur.

Lenin'in Rusya'daki Sosyalist Devrimciler için söylediği şu sözler, tüm oportünistler, bu arada bizim menşevikler için de aynen geçerlidir:

“Onlar için anayasa yeni bir alan, yeni bir savaşım türü değil, ‘legalite’, ‘dirlik ve düzen’, liberal profesörlerin ‘genel iyiliği’ v.b. gibi soyut bir övgüdür.” (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce basım, c.15, s.337)

Oportünizmin mantığı her ülkede aynıdır. Bugüne dek liberal burjuvaziyi iletirmek için, “biraz daha demokratik anayasa” önerisi ile yola çıkan menşevikler, şu günlerde bu önerilerinden de vazgeçtiler.

İşçi sınıfımız, halkımız menşeviklerin ve liberal burjuvazinin yükleteceği burjuva reformist anayasa istemlerine karşı Lenin'in savunduğu belgilerle savaş yürütmelidir:

“Rusya'da anayasa olduğu ilüzyonuna karşı bir savaşım olmalıdır ve reformist belgilere, devrim belgisiyle, cumhuriyet belgisiyle karşılık verilmelidir.” (Lenin, c.19, s.50)

Sosyal demokrasinin ve menşeviklerin burjuva reformist anayasa istemlerine karşı çıkmadan, Evren'in “gerici anayasası”na karşı ardıcıl savaş verilemez.

Diyarbakır katliamına karşı prot stolar yükseliyor

Mart ayında Diyarbakır cezaevinde PKK kadro ve taraftarlarının kaldığı 35. ve 37. koğuşlarda yapılan katliamı protesto için Fransa'da BİRKOM (*Devrimci İşçi, Emekçi, Kuvilcım, İşçinin Sesi, Serxwebûn*), AKSA, Ala Rızgari, Birlik Yolu, Cephe, Komala, Fransa İranlı Öğrenci Birliği, Halkın Fedaileri sempatanlarının imzalarını taşıyan bir bildiri yayımlandı.

Bildiride “insan haklarından ve demokrasiden yana olan herkes bulunduğu her alanda yapılan bu katliamı protesto etmeyi bir insanlık görevi olarak bilmelidir” deniyor ve şu istekler sıralanıyor:

“1. Bağımsız bir heyetin Diyarbakır askeri cezaevine gönderilmesi.

“2. Türkiye ve Kürdis-

tan'da uygulanan idam ve işkencelerin son bulması.

“3. Fransız hükümeti, bu olaylar karşısında tavır takınmalı ve Türkiye'deki faşist cuntanın insan hakları mahke-

mesinde yargılanmasını istemelidir.

“4. Cunta Avrupa Konseyi'nden atılmalı ve cuntaya yapılan ekonomik ve askeri yardımlar durdurulmalıdır.”

Menşeviklerin 23 Nisan eylemleri

Değerli yoldaşlar, FİDEF'e bağlı olan Weinheim “İşçiler” (?) Birliği, (WTİP), Evren'den daha çabuk davranıp, 23 Nisan ulusal egemenlik ve çocuk bayramının ön hazırlıklarını yapıyorlar.

Biz bir aydır 1 Mayıs hazırlıklarına başladık ve çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Oportünistler ise 23 Nisan hazırlıklarını yapıyorlar. Afiş basmışlar, 23 Nisan'da yılın büyük şenliği varmış. Artık oportünistler Kemalist ideolojinin Avrupa'daki temsilcileri olmuşlar.

Afişte oportünistler bir yanlışlık yapmış olmalılar, 23 Nisan'a ulusal bağımsızlık bayramı diyorlar. Oysa 23 Nisan ulusal egemenlik bayramı olarak geçer.

Burjuva Kemal'in kitaplarına ya da bugün ilkokullarda okutulan kitaplara baksınlar.

Kemal Atatürk'ün o dönemlerde kurduğu egemenlik, Türk burjuvazisinin Türkiye işçi sınıfı Kürt ulusu ve ulusal azınlıklar üzerinde kurduğu

23 NİSAN

ULUSAL BAĞIMSIZLIK VE ÇOCUK BAYRAMI

TÜRKİE VE YUNANISTANDAN FOLKLOR

HALK TÜRKÜLERİ

VE ORKESTRA

YILIN BÜYÜK ŞENLİĞİ

17 NİSAN CUMARTESİ GÜNÜ SAAT 19.00 DA

STADTHALLE' DE 6940 WEINHEIM

TÜRKISCHES KULTURFESTIVAL

MIT

GRIECHISCHER UND TÜRKISCHER FOLKLORE,

TÜRKISCHE VOLKSUEDER

TANZMUSIK

AM SAMSTAG, den 17. April 1982, um 19.00 Uhr

IN DER STADTHALLE WEINHEIM

WEINHEIM İŞÇİLER BİRLİĞİ (TÜRKISCHER ARBEITERVEREIN) WTİB e.V. 1976

egemenliktir. Oportünistler bunu bildikleri için olsa gerek egemenlik sözünden utanmışlar! Ama hangi sözü kullanırlarsa kullansınlar, yaptıkları ulusçuluğu körüklemektir, faşist cuntanın ayakta durmasını yardımcı olmaktır.

Oportünizm yenilmeden burjuvazi yenilemez!

Yaşasın işçi sınıfının bayramı 1 Mayıs!

Yoldaşça selamlar,

Kazım Karakulak
Weinheim

DEVİRİMİN DE PARTİNİN DE GÜVENCESİ İŞÇİLERDİR

Haydi işçi yoldaşlar

Değerli Yoldaşlar,
Ben Ankara'da çalışan bir işçiyim. Ankara'daki tutuklamalarla ilişkimiz kopmuştu. Şu anda kendimizi toparlamak üzereyiz.

Bu dönemde devrimci mücadeleyi işçiler yürütür. Çünkü onların kaybedecek hiçbir şeyi yoktur. Gericilik döneminde de en büyük özveriye katlanan işçilerdir. Bu dönemde burjuvazinin sopasını göstermesi üzerine küçük burjuva unsurların devrimci mücadeleden nasıl kaçtıklarını çok iyi gördük. İşçilerin

kaybedecek birşeyleri yoktur ama kazanacakları çok şeyleri vardır.

Küçük burjuva duygu ve düşüncesi olanlar her zaman kaypak olur. Oysa Lenin'in dediği gibi örgütün motor gücünü işçiler oluşturmak zordur.

Önümüzde 1 Mayıs yaklaşıyor! 1 Mayıs'ı kutlayacağız. Yaşasın devrim!

Kahrolsun faşist diktatörlük!

Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Ankara Z.E.

Bayrağı daha da yükseklere çıkaracağız

Değerli Yoldaşlar,

Sizleri mücadelemizin İstanbul cephesinden komünist ateşimizle selamlarız.

Faşist cellatlara karşı beslediğimiz derin nefret ve kin duygularımızla asılan devrimci kardeşlerimizin, kurşuna dizilen, işkencede ölen, faşist diktatörlüğe karşı mücadelede hayatlarını kaybetmiş yüzlerce devrimcinin anıları önünde saygı ile eğiliyor ve ekliyoruz: "Hiçbir komünist ve devrimcinin kanını yerde, faşist diktatörlüğün yanında bırakmayacağız."

Yoldaşlar bizler İstanbul'da mücadele bayrağını devraldık, onu daha da yükseklere çıkarmak unurumuz olacaktır.

İstanbul'da tutuklanan yoldaşlar çeşitli işkencelerden geçirildikten sonra değişik ceza ve tutuklevlerine gönderildiler.

Devrim kaçağı bir oportünist hareketin bazı üyeleri,

kendi kadrolarını ele verdikleri yetmiyormuş gibi, *İşçinin Sesi* militanlarını da yakalatırdılar. Diğer siyasetlerin durumları da kısaca şöyle: Menshevikler sadece "Radyo programı" dinlemekle yetinmekte. TİP, TSİP 12 Eylül hareketiyle siyasi arenayı terk etmiştir. Dev-Sol pankart eylemleriyle varlığını sürdürmeye çalışıyor. Mao'cu siyasetler ise kendilerini kurtaracak "prensi" beklemektedirler.

Biz *İşçinin Sesi* militanları konferans kararları ışığında çalışmaya devam etmekteyiz. Bildiri, pullama v.b. aracılığıyla ajitasyon, propaganda, örgütlenme çalışmaları yapmaktayız.

Yığınlara doğru önderlik etmek, çoğalan yığın öfkesini devrim için yönlendirmek ancak proletaryanın devrimci örgütü ile mümkündür. En ufak pratik çalışmayı, işçi sınıfının, emekçilerin her protestosunu, eylemini, kendiliğinden hareketini komünist çalışmayla birleştirmek ancak ve ancak devrimci partinin görevidir. Bu görevi yapacak olan komünist partisidir, Leninci TKP'mizdir.

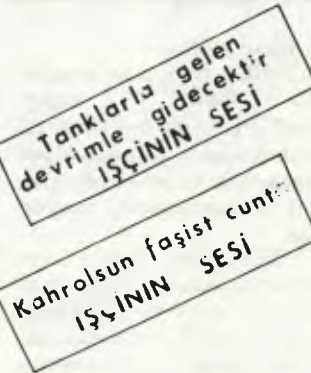
Yaşasın Leninci TKP!

Yaşasın devrim!

Kahrolsun faşist diktatörlük!

Nergis
İstanbul

"Tanklarla gelen devrimle gidecektir"

Yoldaşlar,
İlk önce hepinizi komünistçe selamlar, faşist diktatörlüğe karşı yürüttüğümüz devrim mücadelemizde üstün başarılar dilerim.

Sizlere İstanbul'da yaygın olarak dağıtmaya çalıştığımız pullardan örnek gönderiyoruz.

Faşist diktatörlüğün baskısı her geçen gün artmaktadır. Halkımızın düzenden hoşnutsuzluğu kabarıyor. Amacımız bunu devrim yatağına akıtmaktır.

Faşizmi ezeceğiz!

Düzenlerini başlarına yıkacağız.

S.C.
İstanbul

Konspirasyonu güçlendirelim

Yoldaşlar,
Sizlere polisin çalışmaları ve son tutuklamalarla ilgili bazı bilgiler vermek istiyorum.

Birincisi, polis burslu olarak İngiltere'ye giden ve yurda dönüşte işbaşı yapan öğrencilerin çoğunu topladı ve *İşçinin Sesi* ile ilişkisi olmuş öğrencilerin bazılarını açığa çıkardı.

İkincisi, polisin Ankara ve İstanbul'daki tutuklamalarının

nedeni çeşitli küçük burjuva kökenli oportünistlerin ispiyonu ve bazı yoldaşların şifrelenmemiş randevu notlarıdır. Bu konuya önem verilmelidir. Randevu yerine giden polis kişi hakkında bilgi alamasa bile randevu yerine gelen herkesi topluyor ve ilişkisi olanları ortaya çıkarıyor.

Devrimci selamlar.

Ankara
H.Ç.

DEVİRİMİN DE PARTİNİN DE GÜVENCESİ İŞÇİLERDİR

Faşist Evren'in mumu yatsıya kadar yanacak

Değerli Yoldaşlar, Partimiz içindeki oportünizm karşı açılmış savaş burjuvaziye karşı açılmış savaştır. Oportünizm burjuvazinin beşinci koludur. TKP'li oportünistler ülkemizin yaşamış olduğu devrimci durumu yadsıyarak işçi sınıfının ve emekçi halkımızın bilincini bulandırıp hedef şaşırttılar. TKP içinde oportünizme karşı örgütlü mücadeleyi yükselten Leninciler devrimci duruma uygun örgütlerin kurulmasını ve dövüş birliklerinin örgütlenmesini söylüyorlardı. Oportünistler bunlardan rahatsız oluyorlardı. Burjuvazinin en çok korktuğu Lenincilerin doğru ideolojisiydi. Bunun en açık örneği, 12 Eylül'de faşist cunta iktidara el koyduğunda Evren'in İstiklal Marşımıza ihanet edenler diye Lenincileri kastetmesi oldu.

Bugün faşist cunta bunalmı tersinden çözmeye çalışıyor. Bunu yaparken de işçi sınıfına ve emekçi halkımıza hayatı yaşanmaz hale getiriyor. Faşist cunta finans-kapitale yeni yatırım alanları bulamadığı sürece kendi gücünün geçiciliğini biliyor, bütün çırpınmaları bundandır. Ekonomide iyiye gidişin olduğu ve en kısa zamanda demokrasiye dönüleceği yalanlarıyla halkı kandırmaya çalışıyor. Faşist yöneticiler çaresizlik içinde oraya buraya koşturmaya başladılar. Şiddetli fırtınadan batma tehli-

kesiyle karşı karşıya kalan geminin içindeki insanlar gibi faşist generaller de sağa sola koşturmaya başladılar.

Faşist yöneticiler ne kadar ulusçuluğu, şovenizmi körüklerse körüklesinler ve ne kadar biz Arap ülkeleriyle kardeşiz, dostuz, müslümanız derse desinler çabaları boşunadır. Tabii ki biz bunu derken olayları kendi başına bırakmak, oportünistler gibi davranmaktan söz etmiyoruz. Faşist cuntanın yapmaya çalıştığı işleri, bu çalışmanın kimlere hizmet ettiğini ve bunların ne amaçla yapıldığını işçi sınıfımıza ve emekçi halka iyi kavratılabilmeliyiz. Kurtuluşun devrimle olacağını iyi anlatabilmeliyiz.

Faşist cunta bundan ve bizden çok korkuyor. Bunu da kanıtlayan en açık örnek faşist Evren'in Bursa konuşmasıdır. Bursa konuşmasının bir bölümünde, Evren "12 Eylül harekâtıyla yönetime geldiğimizde halkın önünde yapmış olduğum konuşmalar propaganda amacıyla kötüye kullanıldı ve bundan dolayı konuşmalarına bir süre ara verdim" demiştir. Oysa faşist Evren de bilmektedir ki bu konuşmaları halkı iyice sıkımsı, ondan ara vermişti. Bugün ise faşist cuntanın yığınlar üzerinde yaratmış olduğu gerileme psikolojisi tersine dönmeye başlamıştır. Bu nedenle faşist Evren yeniden yığınlar üzerinde psikolojik baskı uygulamaya kalkışmıştır. Bunu yaparken de doğrudan Lenincileri hedef almaktadır.

Evren'e göre biz yığınlara yalan söylüyormuşuz, onları aldatıyormuşuz. Bunlara kanmayın diyor. Faşist Evren Yürükoğlu yoldaşımızın *Propaganda ve Ajitasyon'un Güncel Sorunları* kitabına saldırıyor. Asıl faşist Evren'in kendisi yığınlara yalan söylemek, onları aldatmaya çalışmaktadır. Bir atasözü vardır: Yalancının mumu yatsıya kadar yanar. Faşist Evren'in mumu da yatsıya kadar yanacaktır.

Kahrolsun faşist cunta!

Yaşasın devrim!

Ankara'dan bir işçi

Menşevikler i. Bilen'i yorumluyorlar

Değerli yoldaşlar!

F.Almanya'da bulunan Türkîyeli örgütlerin arasında karışıklı ilişkiler konusunda olumlu ve hızlı adımlar atılmaktadır. Bu yeni gelişmeler içinde cuntaya tavır konusunda sapla samanı ayırmak daha da kolaylaşıyor. Son dönemde partimizin menşevik kanadı ile TİP, TSİP arasında yapılan birlik görüşmeleri ve bizim de katıldığımız BİRKOM, hızlı gelişmelerin ve ayrımların birer göstergesi oldu. Burada bir-iki konuya daha değinmek istiyorum.

Anıl'm'ın Mart sayısında, "parti yaşamı" başlığı altında İ. Bilen'in bir yazısı var. Her nedense İ.Bilen bu yazıda Yürükoğlu yoldaşımıza kara çalmayı "unutmuş". Bunun üzerine F.Almanya'daki menşevikler alelacele bu yazıyı kendi ağzlarından aktaran bir bildiri yayınladılar. V. N.Tör ve Şevket Süreyya Aydemir'le birlikte Yürükoğlu yoldaşın adını da katmışlar. Bu yorumlu bildiri, menşevik cephede bazı konularda "tatsızlık ve anlaşmazlıkların" olduğunu gösteriyor.

Burada size yığın bağlarıyla ilgili olarak yaşadığım bir deneyi de aktarmak istiyorum.

Bundan beş ay öncesine kadar demokrat diyebileceğimiz birisiyle bir dostluk ilişkimiz vardı. Sık sık görüşebiliyorduk, dünyadaki ve Türki-

ye'deki siyasal gelişmelerle ilgili konuşup tartışabiliyorduk. Aradan beş ay geçti, son ziyaretinde çok gerilediğini gördük.

Buradan bazı sonuçlar çıkarmaya çalıştık:

Bu arkadaş beş ay süreyle sadece burjuva basınıyla beslenmiş. Gerilemesi doğaldır. Kişisel ilişkileri geliştirmemiz yığın bağları konusundaki zincirin ana halkasını oluşturuyor. Bu deneyimizden çıkarak, yanlış bir alışkanlığımızı eleştirmek istiyorum. Sanki sadece verilen görevi yapmış olmak için insanların kapılarını çalıyor, gazeteyi verip parasını aldıktan sonra rahatlıyoruz. Ondan sonra bu kadar gazete sattık diyoruz. Gazete satışındaki artış övünç konusudur, ama gazete okundu mu, okuyan ne düşündü, ne diyor, hiç araştırma zahmetine girmiyoruz. Bütün bunlar eksiklik. Ben böyle bir deney yaşadığım için bunu diğer yoldaşlara aktarmayı uygun buldum. Yığın bağları konusunu aslında Yürükoğlu yoldaş, *Ajitasyon ve Propaganda'nın Güncel Sorunları* kitabında çok güzel yazmış ama belli başlı pratik deneyler daha çarpıcı olabiliyor, görevimizi daha iyi anlamamızı sağlıyor.

Yaşasın TKP'nın Leninci birliği!

Ali Vural
Münih

DEVİRİMİN DE PARTİNİN DE GÜVENCESİ İŞÇİLERDİR

İstiklal Marşı'nı susturduk

Yoldaşlar,
Mannheim'de Türkiye Konsolosluğu ve Türk Halk Evi, belediyenin düzenlediği yabancılar haftasından yararlanarak ortak bir 23 Nisan Gecesi yaptılar. Gecede İstiklal Marşı'nın söylenmesini sloganlarımızla engelledik.

Böyle bir gecede yapılacak olan şovenist propagandayı kırmak için, biz önceden öteki hareketlere ortak eylem önerdik. Ancak, İstiklal Marşı'nın söylenmesini engellemeyi de içeren eylemi çoğu reddetti. Sonuçta eylemi biz kendimiz yaptık.

Geceye gittik. Gideceğimiz önceden haber alınmıştı. Kapıda çeşitli engellemelerle karşılaştık. Gecede görevliler sicilli faşistlerdi. Biz girdik ve İstiklal Marşı söylenirken "Tanklarla gelenler devrimle gidecektir", "Faşizmi ezeceğiz", "Yaşasın devrim" gibi belgilerimizi haykırdık. İstiklal Marşı belgilerin sesi altında ezildi ve giderek öldü. Çoğu kişi salonu terketti. Gece bir başarısızlık örneğine dönüştü.

Aynı 23 Nisan'da, Almanya'nın çeşitli yerlerinde menşevikler de geceler düzenlemişler. Bir yanda Konsolosluklar ve açık şovenist örgütler, öte yanda oportünistler 23 Nisan'ı andılar!

Yaşasın devrim!

R.E.
Mannheim

DUYURU

Yoldaşlar,
1 Mayıs eylemlerine ilişkin haberlerimizi gelecek sayıda vereceğiz.

Büyük yalancı Evren'in Bursa nutku

Faşist Evren'in "Bursa nutku" üzerine Fransa'daki *İşçinin Sesi* taraftarları bir bildiri yayınladılar. Bildiride özetle şöyle deniyor:

İtalyan faşisti Mussolini'ye ilişkin olarak yazdığı bir şiirin de Nazım Hikmet tüm faşist diktatörlerin ortak bir özelliğini şu dizelerle verir:

"Mussolini çok konuşuyor...
Tek başına
yapayalnız
karanlıklara
bırakılmış bir çocuk gibi
bağıra bağıra
kendi sesiyle uyanarak,
korkuyla tutuşup
korkuyla yanarak
durup dinlenmeden
konuşuyor...
çok korktuğu için
çok konuşuyor!..."

Faşist Kenan Evren de Türkiye işçi sınıfından, Kürt Türk halklarından, komünistlerden, ilericiilerden çok korktuğu için çok konuşuyor... Evren'in Bursa nutku Evren'in en büyük yalancı ve demagog olduğunun da açık kanıtıdır. (...)

Evren şöyle dedi: "... propaganda ajitasyon ve toplum-

sal psikoloji adı altında İngiltere'de bastırılıp Türkiye'ye gizlice sokulan kitabın bir yerinde bakınız komünist örgütlere ne direktif veriliyor: Yalan söyleyin, bütün Türkiye'ye yayılır deniliyor."

Faşist Evren'in sözünü ettiği kitap Ağustos 1980'de *İşçinin Sesi* yayınlarından çıkan R. Yürükoğlu yoldaşın *Propaganda ve Ajitasyonun Güncel Sorunları* adlı kitaptır. İki yıla yakındır Türkiye devrimci kamuoyunun elinde bulunan bu kitabın ne faşist Evren'in başlığını söylediği bölümünde, ne de kitabın diğer bölümlerinde Evren'in Bursa nutkunda kitaba "atıf" yaparak söyledikleri yoktur. Komünistler, devrimciler, gerçekçilerdir. Gerçekleri savunurlar. Gerçekler ise devrimcidir.

Evren'in yalan, iftira, demagoji ve şovenizme dayalı alçakça bir propagandayla halk yığınlarının öfkelerini bastırmaya ve onlara gözdağı vermeye çalışan Bursa nutku, devrimin ve anti-faşist savaşımın karşısında yerle bir edilecek, işçi sınıfımız önderliğindeki Kürt Türk halklarının kaçınılmaz zaferi ise "çok korktuğu için, korkuyla tutuşup, korkuyla yanan" Evren'e ve faşist diktatörlüğün kanlı iktidarına gereken yanıtı ergeç verecektir!

Faşizmi kahredeceğiz! Yaşasın devrim!

Devrimci teori olmadan devrimci eylem olmaz.

Faşizmin karanlıklarını yırtıp atacak olan işçi sınıfımız, yalnızca yoluna ışık tutacak bir meşaleyle utkuya ulaşabilir. Bu meşale **İŞÇİNİN SESİ**'dir. Onun taşıdığı ideolojidir. Bu ideolojinin maddeleştiği örgütümüzdür. O, işçinin sesidir.